

Štorski ŽELEZAR

STORE

ŠT. 11 — LETO VII. — 25. 11. 1967

POSLOVNI REZULTATI LETOŠNJIH DEVETIH MESECEV

Se dober mesec na sloči od zaključka letošnjega leta, zato je prav, da pregledamo, kakšni so bili naši poslovni rezultati v razdobju 9 mesecev, kakšne rezultate dosegamo v primerjavi s planom in kakšne poslovne uspehe lahko ocenjujemo, da bodo doseženi v letošnjem letu.

Letni plan fakturirane realizacije 117.165 N-din je bil dosegzen v devetih mesecih z 88.560 tisoč N-din ali 75 % letnega plana. Ta podatek nas lahko z optimizmom privede do ocene, da se bomo z realizacijo preostalih mesecev verjetno zelo približali izpolnitvi letnega plana, kar pa je pogojeno z maksimalnim izkoristkom kapacitet in polnim obratovanjem elektroplavža.

Ukrepi reforme — zlasti liberaliziran uvoz, ki se je jasno odrazil v letošnjih slabših rezultatih — so bili vidni pri nižji vrednostni realizaciji zaradi izpada ugodnejšega assortimenta v valjarni, nižji realizaciji surovega železa, obdelanih valjev in v zadnjem času izpada realizacije kokil. Tako je bila zaradi spremenjenih pogojev plasamana na tržišču že v prvem polletju vrednostna realizacija v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta nižja za 9 %, v razdobju 9 mesecev letošnjega leta pa je vrednostna realizacija v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta že nižja za 11 % v vrednosti 11.290 tisoč N-din ali 115 % planirane enomesečne realizacije.

Že v samem družbenem planu za leto 1967 je bilo dokazano, da bo zaradi spremenjenih tržnih pogojev plasamana izdelkov črne metalurgije in iz tega izhajajoč bruto produkt znatno znižan, kar bo imelo za posledico tudi pomembno znižanje dohodka za skладe. V tem obdobju smo dosegli dohodka (za osebne dohodke in sklad) 22.329 tisoč N-din, kar je v primerjavi z razdobjem preteklega leta le 63,3 %.

Bruto skladov po plačani realizaciji smo dosegli 3.341 tisoč N-din in presegli devetmesečna predvidevanja po planu, ven-

dar smo kljub temu dosegli le 25,4 % lanskoletnih bruto skladov v tem razdobju (13.130 tisoč).

V letošnjem letu občutno omejene možnosti za doseganje dohodka in akumulacije so iz že znanih vzrokov privede do tega, da nam je dohodek na zaposlenega padel od 16.585 tisoč na 10.587 tisoč N-din v letošnjih devetih mesecih ali za 36 %.

Analogno znižanju dohodka na delavca je znižan tudi neto produkt na delavca za 33,3 %, ali v absolutnem znesku za 13.336 tisoč N-din.

Neto produkt, ki predstavlja novo ostvarjeno vrednost, nam lahko služi kot gibal produktivnosti, ki ga vzporejamo s številom zaposlenih. Neto produkt na zaposlenega pri povprečno večjem številu zaposlenih konec septembra lani je znašal 18.526 N-din, v letosnjih devetih mesecih pa se je znižal za 33,3 % in znaša 12.362 N-din, kar je še vedno v mejah produktivnosti SRS (12.654 N-din v I. polletju 1967).

Neto produkt na zaposlenega v lanskem letu je bil pri nas za 8 % višji, kot v republiki Sloveniji in mnogo višji, kot v vseh ostalih republikah.

Kakšno rentabilnost poslovanja smo dosegli z razpoložljivimi obratnimi in osnovnimi sredstvi nam pove doseženi neto produkt, ki ga vzporejamo z razpoložljivimi sredstvi. Rezultati nam kažejo, da je neto produkt dosegel v razdobju devetih mesecev le 15 % razpoložljivih sredstev, dočim je v istem razdobju preteklega leta bil višji za 8,5 %. Čeprav ugotavljamo, da so na področju SFRI v prvem polletju vrgla vložena sredstva manj neto produkta za 27 % in v Sloveniji za 25 % več kot preteklo leto, pri nas ne moremo biti zadovoljni, da so nam v devetih mesecih vrgla 36 % manj kot prejšnje leto.

Dohodek (sredstva za osebne dohodke in sklad) je udeležen v neto produktu s 85,6 %, dočim je ta udeležba znašala v lanskem letu 89,5 %.

(Nadaljevanje na nasl. strani)

VSEM ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI ISKRENE ČESTITKE K PRAZNiku REPUBLIKE

- DELAVSKI SVET PODJETJA
- UPRAVNI ODBOR
- TOVARNIŠKI KOMITE ZKJ
- IO SINDIKALNE ORGANIZACIJE
- UPRAVA PODJETJA
- UREDNISTVO

OB DNEVU REPUBLIKE

Ta dan, 29. novembra 1945 je bil postavljen temelj, na katerem je zrastla nova država, skupna domovina jugoslovanskih narodov.

Kdo bi preštrel in kdo bi premeril, koliko je bilo v ta temelj vzdanega trpljenja, solza, krvi, koliko je bilo vanj podkopanih življenjskih uprov in mladih sanj, da bi se na njem zgradili sinovi in vnuki lep, svetlejsi dom, ki si ga bodo uredili po svoji, iz trpljenja vzkipevi volji, po svojem dozorem spoznanju.

Tista leta so bila čas preizkušnje. Vsak zase — izvzemši tiste, ki nimajo ne srca in duše, temveč le usta in denarnico — vsak zase se je zamislil v preteklost in se z vero in upanjem zagledal v prihodnost, začel si je meriti novo pot.

KAR VELJA ZA POSAMEŽNIKA, VELJA TUDI ZA NAROD. TAKO JE DEJAL ŽE CANKAR, KO SE JE BORIL ZA ENAKOPRAVNOST NARODOV V SKUPNI DRŽAVI.

KDO JE TA NAROD, DOSLEJ SVETU KOMAJ POZNAN?

Tako so se spraševali zastopniki tujih držav na prvem zboru slovenskih poslancev v Kočevju, oktobra 1945.

Resnih obrazov so pred njimi sedeli zgarani delavci, kmetje, žene v črnini, dekleta s puško v rokah, fantje še otroških obrazov in bradati možje s titovkami na glavi. Resno so upirali oči na steno, kamor je bila roka štajerskega partizana zapisala preroške besede Cankarjeve:

NAROD SI BO PISAL SODOBO SAM

Oni so bili ta narod; roka, bolj kot peresa, svedra in krampa vajena, je okorno, vendar odločno to sodbo podpisala:

NOČEMO FAŠIZMA, NOČEMO KAPITALIZMA, HOČEMO ŽIVETI SVOBODNO V SKUPNI DOMOVINI ENAKOPRAVNih NARODOV

Tako smo odločili v Kočevju, tako smo potrdili v Jajcu. Narod hlapcev je pokazal, da je dorastel v narod gospodarjev.

In mi?

Nam veljajo besede pesnikove, ki so izročilo upornika Matije Gubca:

»ROD, POMNI, DA TVOJ KRALJ
JE Z OG NJEM KRONAN BIL
IN DA NIHČE IZ ROK
MU ŽEZLA NI IZVIL!«

Proizvodnja v oktobru

V oktobru smo dosegli 7.569 ton proizvodnje. Z operativnim planom je predvideno 9.490 ton, dvanajstina letnega plana je 10.606 ton. Smo torej za 20% pod operativnim planom in za 29% pod dvanajstino letnega plana. Tudi v primerjavi s proizvodnjo v oktobru lanskoga leta smo nižji za 1%. Kumulativna proizvodnja desetih mesecev predstavlja 80% letnega plana. Ocenjujemo, da bomo letni plan proizvodnje izpolnili 95—96%, ker izpada proizvodnje ne bo mogoče nadoknaditi do konca leta. Glavni vzroki za tako situacijo so: redukcija elektroenergije, stopiranje proizvodnje v jeklarni, assortiment v valjarni in storno naročil za kokile. Redukcija elektroenergije povzroča podjetju dnevno nad 4 miljone S-din izgube.

Elektroplavž je 23. oktobra prenehal obratovati zaradi pomanjkanja elektroenergije. Do tega dne je proizvajal belo surovo železo in dosegel celo 78,6% prvorstne kvalitete (normativ je 70%). Izkoristek kapacitet je samo 56%. Izpad proizvodnje zaradi redukcije elektroenergije v oktobru je 1.500 ton.

Jeklarna je pod operativnim planom za 54,6 ton. Z namenom, da se z zmanjšajo prekomerne zaloge ingotov, je obrat še po končanem remontu miroval 4 dni. Poraba kokil še vedno narašča, prav tako tudi izmeček. Po normativih je za proizvodnjo v desetih mesecih dopustno 494 ton izmečka, dejansko ga je 801 tone. Obrat pripisuje to prekoračitev zahtevnejšemu assortimentu in slabim kvalitetim šamotnega materiala. V lastni ceni bo ta negativni pojav nekoliko ublažil cenejši vložek in boljši plan.

Valjarna tudi v oktobru ni dosegla operativnega plana. Obratovodstvo navaja naslednje vzroke: nižja storilnost pri valjanju za SSSR, valjanje specialnih profilov in veliko število dimenzij. Proizvodnja desetih mesecev je iz istih vzrokov za 872 ton pod osnovnim planom. Primanjkljaj se bo do konca leta povzpel približno na 1.500 ton. Ocenjujemo, da bo finančni rezultat obrata v zadnjem četrletju negativen. Pri valjanju za SSSR ima valjarna dnevno okrog 2,5 milijonov S-din izgube.

Livarna sive litine presega plan proizvodnje za strojno in nodularno litino, vendar ne more s tem nadomestiti izpada kokil. V oktobru je proizvedeno samo 422 ton, medtem ko je dvanajstina osnovnega plana 792 ton, najvišje dosegrena mesečna proizvodnja v letošnjem letu pa je bila celo 880 ton. Zaradi fiksnih stroškov obrata, ki jih moramo kalkulirati na nižjo proizvodnjo, bo lastna cena prekoračena približno za 18 milijonov S-din. Doseženi pa so naslednji pozitivni rezultati: zvišanje izplenov in zmanjšanje izmečkov ter poraba cenejših surovin.

Livarna valjev ima podobno situacijo kot livarna sive litine, saj je odlila samo 266 ton surovih valjev. Ta proizvodnja se zmanjša še za 54 ton izmečka, ki se je pojavit pri obdelavi. Naročila za letošnje leto so v glavnem že izvršena, vrsta je na obdelovalnici, da valje obdela.

Obdelovalnica izgublja še vedno precej ur za obdelavo izmečka, pa tudi popravljanje poroznih čepov močno zadržuje proizvodnjo. Naročila do konca leta bodo lahko izvršena samo z maksimalnim izkoriščanjem kapacitet.

Samotočna ima zadovoljivo proizvodnjo, čeprav je nekoliko nižja kot povprečno v preteklih mesecih. Kaže, da bo letni plan presegla za 3%. Obrat je oskrbljen s surovinami, ki bodo zadostovala za normalno proizvodnjo do konca I. četrletja 1968.

DELOVNA SILA IN PRODUKTIVNOST. Stevilo zaposlenih se je v oktobru zmanjšalo za 4. Povprečje desetih mesecev je nižje od plana in od povprečja v lanskem letu. Produktivnost v oktobru je zaradi nizke proizvodnje nižja od lanskoga leta za 18%. Ob prehodu na skrajšan delovni čas smo računali z višjo produktivnostjo za 10,5%, v desetih mesecih pa je porast samo za 5,9%.

Izmčekki v proizvodnji predstavljajo v desetih mesecih izgubo v vrednosti 453 milijonov S-din in so za 17% nad planskimi normativi. Prekoračitve so v jeklarni in valjarni zaradi že omenjenih vzrokov.

REALIZACIJA. Fakturirana realizacija znaša v oktobru 952 milijonov S-din, kar je za 24 milijonov pod dvanajstino letnega plana. V razdobju januar — oktober je plan fakturirane realizacije dosežen, zaostajamo pa pri plačani realizaciji za 1,5 milijard S-din. Priznane reklamacije v višini 80 milijonov S-din predstavljajo 0,8% od realizacije. Letni plan izvoza je do konca oktobra presežen skoraj za 100%. Od skupne vrednosti izvoza 549.558 \$ odpade na konvertibilno področje samo 30.721 \$. Š. A.

V pripravah je nov občinski statut

Ker je bilo od leta 1964, ko je bil sprejet prvi statut občine Celje, pa do danes sprejetih oziroma spremenjenih in dopolnjenih cela vrsta zveznih in republiških zakonov, ki nekatere zadeve urejujejo povsem drugače, kot pa je to predvidel dosedanji občinski statut, se je pokazala potreba po izdelavi novega statuta občine Celje.

Skupščina občine Celje je vsled tega imenovala 7-člansko komisijo, ki je že pripravila predlog za spremembe in dopolnitve občinskega statuta.

V uvodu omenjenega predloga je poudarjeno, da se je komisija v svojem delu omejila le na usklajevanje obstoječega statuta s spremenjenimi zakonskimi predpisi, ni pa predlagala bistvenejših vsebinskih sprememb. Ta naloga naj bi bila po mnenju komisije opravljena v javni razpravi, ki bo organizirana zaradi obravnavanja sprememb in dopolnitve občinskega statuta. Odborniki občinske skupščine, družbeno-politične organizacije, krajevne skupnosti, zbori volivcev in vsi ostali, ki imajo interes, da bo občinski statut čim bolj popolen in dejanski odraz naših odnosov, naj bi v javnih razpravah predlagali, kaj bi bilo v statutu potrebno spremeniti, kaj dopolniti. Razpravam v zvezi s spremembami in dopolnitvami občinskega statuta je potrebno posvetiti vso pozornost, saj je to nedvomno najvišji samoupravni akt v občini. PL

OBVESTILO

Obveščamo vse člane sindikalne organizacije naše železarne, da je dosedanje predsednik IO sindikalne organizacije, tovaris Kavka Marjan odstopil. Novega predsednika Izvršnega odbora sindikalne organizacije Železarne Štore bomo volili na delovni konferenci, ki bo predvidoma 20. decembra 1967.

Na konferenci bomo obravnavali še naslednja aktualna vprašanja:

— gospodarski položaj podjetja, integracija slovenskih železarn, stališče sindikata do zmanjševanja delovne sile;

— odnos sindikalnega članstva do svoje organizacije, odnos sindikalne organizacije do samoupravnih organov in do drugih političnih organizacij, vsebina in način dela sindikalne organizacije v novih pogojih.

**SEKRETARIAT IO
SINDIKALNE
ORGANIZACIJE
ŽELEZARNE ŠTORE**

POSLOVNI REZULTATI...

(Nadaljev. s prejšnje strani)

Naši izplačani realizirani osebni dohodki so bili v devetih mesecih udeleženi v celotnem dohodku z 25,3%, kar pomeni, da smo spričo slabše realizacije in nižjega celotnega dohodka morali udeležbo, ki je lani za to razdobje znašala 22,7% povečati za 2,6%.

Po obračunu v devetih mesecih smo iz dohodka po plačani realizaciji v lanskem letu izločili za osebne dohodke 62% ter je ostalo dohodka za skладe še na razpolago 38%, v letošnjem istem razdobju smo zaradi 37% manj ostvarjenega dohodka morali izločati za osebne dohodke 85% in je ostalo za sklad le 15%. V lanskem letu smo bili že v stanju iz dohodka po plačani realizaciji pokrivati vse izplačane osebne dohodke in ostvarjati še sklad, v letošnjem letu pa nam nižji dohodek po plačani realizaciji ne zadošča, da bi v celoti pokrivali izplačane osebne dohodke.

V tem razdobju smo izplačali 15.287.812 N-din neto osebnih dohodkov ali za 399.714 N-din manj kot v istem razdobju preteklega leta.

Letošnji povprečni osebni dohodki na delavca (brez izplačila so rezultati I—IX) so znašali 817,93 N-din in so v primerjavi s povprečnimi osebnimi dohodki istega razdobja v preteklem letu nižji za 5,9%, v primerjavi s povprečjem celega leta 1966 pa so nižji za 7,4%.

Pri analizi dosedanjega poslovnega rezultata moramo nujno omeniti tudi vzroke z vsemi objektivnimi in subjektivnimi težavami, s katerimi se dnevno srečujemo, in ki so bistveno vplivali na poslabšanje finančnega rezultata:

— pojav možnosti uvoza izdelkov črne metalurgije zlasti s konvertibilnega področja, ki se ga je posluževalo 120 uvoznikov, se je odrazil v zmanjšanem plasmanu izdelkov na domačem tržišču;

— zaradi ugodnih uvoznih cen, nižjih carin in davščin, so naše lastne cene postale manj konkurenčno sposobne, kar pomeni, da smo prisiljeni zniževati proizvodne stroške do take stopnje, da bi lahko enakopravno konkurirali tako na inozemskem kot na domačem tržišču;

— spričo zaostrenih tržnih pogojev naši odjemalci vrše znatno močnejši pritisk na prodajne cene, kvaliteto izdelkov, rok izdelave in kreditiranje;

— da bi si ostvarili devizna sredstva, potrebna za uvoz nekaterih surovin in reprodukcijskega materiala in zasedli manjkajoč kapacitet z domačim naročili, smo del proizvodnje Nadaljev. na nasled. strani)

POSLOVNI REZULTATI...

(Nadaljevanje s prejšnje str.)
nje valjanih izdelkov plasirali v izvoz, kjer ne dosegamo tako zadovoljivih cen, da bi lahko pričakovali tisto akumulacijo, ki nam jo je pred zaostrovitvijo dovoljevalo domače tržišče;

— akcije za zniževanje zalog surovin in reproducijskega materiala so v polnem razmahu tudi pri naših odjemalcih, kar povzroča večkratne motnje v zasedenosti kapacitet in kriranju dnevne proizvodnje, zlasti kadar se javljajo stornacije naročil že pri sklenjenih pogodbah;

— naša prizadevanja, da bi dopolnili asortiman proizvodnje s tistimi novimi artikli, ki jih trenutno išče tržišče doma in na tujem v večjih količinah, nam še niso prinesla zaželenih rezultatov, ki bi nam poboljšali izpad tiste akumulacije, ki se znižala;

— slej ko prej bo moral biti osnovni kriterij pri vseh tistih, ki so odgovorni za proizvodnjo, da je napredok uspešnega poslovnega uspeha mogoč le v zniževanju vseh vrst stroškov proizvodnje, od reklamacij, izmečka, osnovnih surovin, po-mognega materiala, obratovne in upravne režije do nujnega števila zaposlenih za sedanji obseg proizvodnje;

— rapidno znižanje likvidnosti podjetja, da smo vedno manj sposobni vršiti kreditiranje naših odjemalcev, čeprav postaja zahteva tržišča po še daljšem kreditiranju zlasti na inozemskem tržišču vedno močnejša.

Lastnih obratnih sredstev nam primanjkuje, ker smo večji del po zaključnem računu namenili za financiranje investicij, kredite za stalna obratna sredstva pa banke, zaradi restriktivskih mer in svoje lastne slabe likvidnosti, niso v stanju dodeljevati. Manjkajoči del obratnih sredstev z velikim deležem leži v terjatvah do kupcev in previsokih zalogah polizdelkov in nedovrsene proizvodnje.

V tem razdobju smo imeli 160 dni blokiran žiro račun ali 2,5-krat več, kot preteklo leto.

Karakteristična za letošnje rezultate je ugotovitev, da so naša osnovna sredstva, zlasti še obratna sredstva premočno angažirana za sedanji obseg proizvodnje in realizacije.

Ta sredstva nam s svojo visoko vrednostjo in obrestmi, ki jih plačujemo, samo še dražijo naše izdelke. Hitrost obračanja je izredno slaba. Faktor 1,48 nam pove, da se obratna sredstva obrnejo šele v 182 dnevih. Čeprav smo uspeli zaloge surovin in reproducijskega materiala v primerjavi s stanjem 1. 1. 1967 znižati za 21,8% ali za 4.834 tisoč N-din. (Nadaljevanje na nasled. str.)

Pogovor z zveznim poslancem

Razgovor s tovarišem Francem OCVIRKOM, delovodjem ekspedita in poslancem organizacijsko političnega zbora zvezne skupščine.

Nedavno so Zvezna skupščina in njeni zbori sprejeli programe dela za obdobje september 1967 — julij 1968. Zaprosili smo tovariša Franca Ocvirk, poslanca Organizacijsko političnega zbora Zvezne skupščine za kratek razgovor v želji, da bi našim bralcem iz »prve roke« posredovali podatke o njihovem delu.

Tako uvdoma je tovariš Ocvirk poudaril, da je program dela Organizacijsko-političnega zbora v navedenem obdobju zelo obširen. Poleg tega pa je delo tega zveznega zbora takšne narave, da je potrebno nenehno povezovanje in kontaktiranje z drugimi zveznimi zbori, kar nedvomno zahteva obilico časa in dela. Razen dela v samem zboru pa je glavni poudarek na delu v odborih zveznega zbora. Tovariš Ocvirk je član odbora za samoupravljanje v delovnih organizacijah. Po ocenah tovariša Ocvirk bo obširen program navedenega obdobja zahteval najmanj 50 dni dela v Beogradu.

Poleg omenjenega neposrednega delovanja v Beogradu pa je zelo obsežno tudi delo poslancev na terenu. Tovariš Ocvirk mora poleg dvakratnega mesečnega potovanja v Beograd obdelati še zelo obsežen teren petih občin, ki štejejo nad 100.000 prebivalcev. Na vprašanja, s katerimi problemi se srečuje pri neposrednem kontaktiranju volivev, nam je tovariš Ocvirk odgovoril:

»Naša decentralizacija je prišla tako daleč, da se družbeno politične skupnosti pretežno bavijo z lastnimi zadevami, ki so prešle v njihove pristojnosti, manj pa imajo posluha za stvari, ki se urejajo zvezno, češ, da je to od njih preveč odmaknjeno. Stanje se sicer izboljuje, vendar pa imamo poslanci, kadar moramo zagovarjati določen predpis ali zakon in o njem glasujemo v imenu svojih volilcev, večkrat občutek osamljnosti in nepovezanosti s področjem, katerega pravzaprav zastopamo. Težave so tudi s temenom. V naši volivni enoti je 5 poslancev (Ocvirk Franc, Železarna Štore; Turnšek Jože, EMO; Zofka Stojanovič, občina Celje; Magda Jarh, šola Vere Šlandrove in Bole Anton, predsednik gospodarske zbornice Jugoslavije), ki obiskujemo občine vsak najmanj 4-krat na leto. Neposredni kontakt navezujemo s političnimi aktivisti, na katerih referiramo o delu Zvezne skupščine, odgovarjamamo na vprašanja, sprejemamo predloge itd. Razen teh uradnih obiskov pa je zelo veliko vprašanja s strani občanov ob raznem raz-

nih prilikah. Često so med njimi zelo koristni predlogi. Mislim, da bi bilo zelo koristno, ko bi interna glasila naših delovnih kolektivov občasno objavljala vesti o delu nas zveznih poslancev, ker mislim, da je to ena najboljših poti za seznanjanje volivev, poleg tega pa pričakujem, da bo preko uredništva glasila prišlo tudi do vprašanj in s tem do boljše povezanoosti med poslancem in volivci.

Poslanci se srečujete z raznimi problematikami, ki večkrat tudi niso iz področja vaše osebne stroke. Kako si pomagate v takih slučajih?

Poslanec sme kjer koli v Jugoslaviji od katerekoli znanstvene ali druge institucije zahtevati razlagi ali pojasnilo. Na ta način se poslanec lahko oskrbi s podatki in si razčisti pojme, tako da lahko z jasnimi stališči zagovarja svoje mišljene. Razen tega pa imajo zvezni poslanci svoje klube. Sedež slo-

venske podgrupe je v Ljubljani. Tu nam tudi organizirajo razna poučna predavanja o konkretnih zakonskih predlogih, ki so predmet razprave ter nam nudijo tudi konkretna stališča slovenske vlade do teh zakonov glede na naše stališče.

Znano nam je, da je bil nedavno sprejet program dela organizacijsko-političnega zbora Zvezne skupščine, ki je bil sestavljen na osnovi obširnih razprav v občinskih skupščinah in republiški skupščini. Ali bi nam lahko v bistvenih črtah povedali, kakšno bo delo vašega zbor?

Delo se deli v dva dela: prvi del obsegata proučevanje in spremljanje materialov za bo dočne sprememb in dopolnitve zveznih predpisov. Nalogu poslancev je, da s tem v zvezi zbirajo material in podatke iz svojih področij. Konkretna vprašanja, ki so v tem delu programa so:

(Nadaljevanje na 7. strani)

Ob 50-letnici Oktobra

Petdeset let je minilo od takrat, ko so na dan 25. oktobra (sedaj 7. november) Rdeča armada in revolucionarne čete zavzeli ključne postojanke v Petrogradu (današnjem Leningradu) in objavile v razglasu »Državljanom Rusije«, da je začasna buržoazna vlada strmoglavljenja in da je oblast prešla v roke sovjetrov. To je bil velik dan. Do tega dne je bila Marxova ideja o neizogibnosti prevlade delavskega razreda nad buržoazijo le velika misel, po tem dnevu pa je ta misel dobila pravo materialno vsebino v obliki prve, socialistične, proletarske države na svetu.

Oktobrska revolucija, ta veličastni preobrat v življenju človeštva, je bila in bo ostala trdni temelj sodobne ljudske zgodovine«, je zapisal tov. Tito. S temi besedami je izraženo bistvo te velike revolucije, ki za človeštvo pomeni mejnik med starim in novim.

Oktobrska revolucija je pokazala, da se začenja novo obdobje v zgodovini človeštva, obdobje globokih sprememb v človeški družbi, obdobje, ki je po vsem svetu rodilo nove kvalitete v odnosih med ljudmi.

Ko se letos ponovno spominjam tega velikega dogodka, vstane pred našimi očmi v vsej svoji veličini ime, ki je nerazdržljivo povezano z oktobrskimi dogodki, ime Vladimira Iljiča Uljanova Lenina. To ime je postal simbol za svobodo, za pravčnost in enakost med narodi.

Njegovo delo in njegove misli so še danes gibalo tisočev in tisočev, ki se borijo za svobodo, proti socialnemu in nacionalnemu zatiranju. Tudi KPJ kot nosilka narodnoosvobodilnega boja je zavzela tisto osnovno načelo velikega Oktobra, da si izkorisčane možicice lahko in morajo z bojem praporiti oblast nad izkorisčevalskim razredom in si ustvariti socialistične družbenе odnose. Prav tako je imela naša KPJ pred očmi tudi Leninovo načelo o različnosti poti za uresničitev tega cilja.

To načelo smo uresničili v našem narodnosvobodilnem boju, ki je bil hkrati boj proti okupatorju in boj proti buržoaznemu vladajočemu razredu. In vseskozi je bil ta naš boj pod vodstvom KPJ in maršala Tita povezan z bojem in usodo Sovjetske zveze.

P. L.

Peta seja delavskega sveta podjetja

Dne 23. oktobra 1967 je bilo peto zasedanje delavskega sveta podjetja. Osrednje točke dnevnega reda so bile decentralizacija dohodka, reorganizacija podjetja in pregled rezultatov poslovanja za preteklih 8 mesecev. Poleg tega pa je delavski svet na tej seji razpravljal tudi o poročilu inventurne komisije in predlogih za preknjižbo ugotovljenih razlik, o predlogih komisije za tehnične ureditve, o zaposlovanju štipendistov in drugem.

Potem ko je sprejel poročilo o sprejetih sklepih prejšnjega zasedanja, je DSP obravnaval kot prvo točko dnevnega reda delitev dohodka.

O delitvi dohodka so razpravljali že na različnih sestankih. Posebno velik poudarek temu vprašanju je dala konferanca predstavnikov Združenja jugoslovanskih železarn na Teharjih in pa nedavna konferanca komunistov Železarne Štore, ki je dala tudi povod, da so samoupravni organi zahtevali od naših služb detajlno analizo, ki naj bi prikazala možnosti in rezultate decentralizacije dohodka. Omenjena analiza je bila pripravljena kot informacija samoupravnim organom. Tov. predsednik Zagoričnik Ignac je uvodoma poudaril, da ni namen v tem, da bi se dokončno odločili, ali gremo v decentralizacijo dohodka ali ne, kajti danes pri teh pogojih gospodarjenja in spriču rekonstrukcije nima možnosti za decentralizacijo dohodka, po drugi strani pa tudi vemo, da je dohodek padel in bi bilo iluzorno, da bi ga še bolj drobili. »Poudariti pa je treba«, je dejal tov. Zagoričnik, »da bo delitev dohodka potrebno slej ko prej urediti. Sedanji način obravnavanja dohodka naj bi bil stopnica v našem nadalnjem prizadevanju približati sredstva našim proizvajalcem.« Tov. Drobnetova je poudarila, da je potreben predvsem vsestransko proučiti sedanje število delovnih enot in ugotoviti ali je to število glede na tehnološki proces najboljše. Tov. predsednik je v odgovor povedal, da tudi to vprašanje sodi v delo inštитuta, ki pripravlja reorganizacijo našega podjetja. Tov. ing. Tratnik se je v imenu sindikata zavzel za stališče, da ne kaže te problematike potencirati, temveč je treba počakati na predloge inštituta iz Ljubljane, saj decentralizacija ne pomeni samo delitev dohodka, temveč celotnega poslovanja, odnosov. Danes pa nismo v stanju, da bi se mogli opredeliti. Ob koncu debate je delavski svet sprejel poročilo o delitvi dohodka iz vidika decentralizacije na delovne enote in sprejel sklep, da je še naprej analitično sprempljati dohodek po enotah in o tem delavškemu svetu podjetja periodično poročati.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo poročilo o dosedanjem delu Instituta za sociolo-

gijo v Ljubljani, ki dela na reorganizaciji podjetja. Namen te točke dnevnega reda je bil, seznaniti člane delavskega sveta, kaj je Institut napravil in kako dolgo bo trajal proces reorganizacije. Tovarišica Waldmanova je pojasnila, da se o delu Instituta za sociologijo redno piše v »Štorskem Železaru«. Iz tega razloga ni podrobno obravnavala vse probleme, marveč se je ustavila le ob načinu plačevanja uslug, ki nam jih nudi Institut. »Pogodba glasi na okoli 50 milijonov S-din, vendar se plačevanje opravlja po opravljenem delu. Izdelan je program dela s točnimi roki. Delavci instituta vodijo dnevnik in ob tromesečjih se dnevnički pregledajo in ocenijo ter izvrši plačilo za izvršen obseg dela.

Ob koncu svojega izvajanja je tovarišica Waldmanova izrazila prepričanje, da bodo vsa dela v zvezi z reorganizacijo našega podjetja predvidoma končana do konca leta 1968, če bo vse potekalo v redu.

Tretja točka dnevnega reda je bila posvečena rezultatom gospodarskega plana za razdobje osmih mesecev tega leta. Zaradi obsežnosti in pomembnosti bomo to materijo objavili v posebnem članku.

V nadaljevanju seje je delavski svet podjetja sprejel poročilo inventurne komisije in predloge za preknjižbo ugotovljenih razlik in sklenil, da se ugotovljene razlike preknjižijo po odločbah, ki jih vsebuje zapisnik. Prav tako je delavski svet podjetja sprejel in potrdil predloge komisije za tehnične ureditve za odpis osnovnih sredstev in drobnega inventarja in za prenos osnovnih sredstev na druge uporabnike. Odpis in prenos sredstev je izvršiti po specifikaciji sredstev in vrednostih, ki so navedene v zapisniku.

Ko je sprejel informacijo o štipendistih poklicnih in drugih šol je delavski svet podjetja sklenil, da naj kadrovska služba glede zaposlovanja še naprej ravna po sklepu UO z dne 16. 6. 1967, po katerem naj se število zaposlenih zmanjšuje z naravno fluktacijo, izpraznjava delovna mesta pa poponjevali le s premestitvami in le v primeru nujne potrebe zasedati delovna mesta z zunanjimi delavci. S tem v zvezi je DSP sprejel še dodatni sklep, da se v delovno razmerje sprejmejo štipendisti s fakultetno izobrazbo, ki so končali šolanje, oziroma ki so se kot taki vrnili z odslužitve vojašnine. Za osebne dohodke sprejetih se do konca leta 1967 uporabljam sredstva iz predrazdelitve.

Pod to točko dnevnega reda je delavski svet podjetja obravnaval tudi pritožbo Suklje Aleša, dipl. inženirja metalurzije, ki se je pritožil na odločbo, po kateri je imenovan dolžan vrniti štipendijo. Delavski svet je ugotovil, da je imenovan kršil določila štipendijske pogodbe in potrdil odločbo glavnega direktorja z dne 6. 6. 1967, pritožbo pa zavrnil kot neutemeljeno.

Delavski svet je na tej seji izvolil tovariša Voga Tugomerja, glavnega direktorja Železarne Štore, za delegata v volilno telo za volitve skupščine gospodarske zbornice SRS.

Sprejet je bil tudi predlog organizacijske spremembe v mehanični delavnični in sicer:

— izenači se analitična ocena delovnih mest »Ključnica I« (239 točk) in »Instalater« — varilec I« (235 točk) tako, da se ti dve delovni mesti ocenita z 239 točkami;

— preimenuje se delovno mesto »izolater II« v »izolater in varilec svinca«. Za preimenovan delovno mesto (»izolater in varilec svinca«) se določi 179 točk.

Ob koncu zasedanja je delavski svet podjetja v zvezi z ureditvijo družbene prehrane v Železarni sprejel sklep, da se izdela predlog ureditve in se ga da v razpravo delovnemu kolektivu.

PL

Za dobro voljo

MED ČRVI

Prvi črv: »Kje je tvoj brat?«
Drugi črv: »Ribe lovi!«

MED OTROKI!

— Janko se greva ato in mama?
— Ja, če me ne boš tepla!

PREVIDNOST

— Oprostite, ali ste vidieli kje v bližini kakšnega miličnika?
— Na žalost ne!
— No, potem pa le brž denarico ven in uro dol!

NI NALETEL NA PRAVEGA

»Pomislite, moja žena je oboistka!«
»Ah, kaj ne poveste! In kaj pravi zdravnik na to?«

POSLOVNI REZULTATI...

(Nadaljevanje s prejš. strani) nam to v večjem obsegu ni uspevalo pri zalogah polizdelkov in nedovršene proizvodnje, ki so vsega le za 1,4 % nižje od stanja 1. 1. 1967. Strmeti moramo za tem, da se bodo naša sredstva vezana v polproizvodnji in nedovršeni proizvodnji z večjo hitrostjo obračala in se približala faktorju 3, kar je v gospodarskih organizacijah na zahodu stalen pojav.

Naša stremljenja morajo biti usmerjena na poslovne rezultate v zadnjem tromesečju. Po oceni, ki nam jo narekuje proizvodnja in realizacija v tem razdobju, lahko predvidevamo, da poslovni rezultati ne bodo boljši od doseženih v III. tromesečju, zaradi redukcije električne energije, slabšega plasmana kokil in surovega železa ter neugodnega assortimenta in prodajnih cen valjarne, tako da lahko pričakujemo celo poslabšanje že doseženih rezultatov v devetih mesecih.

Ali bodo poslovni rezultati, kakršni so že doseženi, ostali na isti višini do konca leta, ali se bodo še poslabšali, je odvisno v prvi vrsti od prizadevanja vseh tistih dejavnikov v podjetju, ki imajo večji ali manjši vpliv na izkoriscanje razpoložljivih kapacetov proizvodnje, na zniževanje proizvodnih stroškov in izmečkov, skratka na vse elemente, ki vplivajo na ekonomičnost in rentabilnost poslovanja.

Neurejeni plačilni odnosi med podjetji so bili že značilni za preteklo leto, vendar so se v letošnjem obdobju zaostrili že do take meje, ki že ovira in zavira normalno poslovanje.

Terjatve do kupcev so dosegale v avgustu do sedaj maksimalni nivo 35.124 tisoč N-din, ki predstavlja že 37 % fakturirane realizacije v devetih meseциh letosnjega leta.

Terjatve do kupcev so konč了解 septembra že 52 % višje kot v istem mesecu lanskega leta. Pri zmanjšanju fakturirane realizacije za 11 % pomeni omenjeni dvig terjatev znatno počasnejše poravnavanje dolgov.

Naši kupci so svoje dolgove poravnali, najslabše v III. tromesečju letos, ker so povprečno dolgovali 128 dni, v II. tromesečju 98 dni, v lanskem letu v enakem razdobju pa so dolgovali povprečno le 67 dni, kar pomeni poslabšanje plačevanja za 1,6-krat.

Težave pri izterjevanju predstavljajo tudi struktura naših kupcev. Od skupnih dolžnikov sodelujejo samo železarne z 28–33 %, ki jih oskrbujemo s surovim železom, valji in koki-lami.

(Nadalj. na naslednji strani)

Živahna dejavnost UO v mesecu oktobru

Mesec oktober je potekal v znaku izredno živahne dejavnosti upravnega odbora, ki je imel v tem mesecu kar štiri zasedanja. V prejšnji številki našega glasila smo poročali o 12. in 13. zasedanju, v tej številki pa bomo seznanili naše bralce z delom upravnega odbora 14. (23. 10. 1967) in 15. (31. oktober 1967) seje.

Na 14. seji je upravni odbor sprejel poročilo o delitvi dohodka iz aspekta decentralizacije na delovne enote ter sklenil, da je potrebno še nadalje spremamljati rezultate po delovnih enotah, izdelovati analize in na podlagi tega ugotavljati pogoje za decentralizacijo dohodka. S tem v zvezi je UO tudi sklenil, da je z izdelavo cenikov za usluge posameznih delavnic potrebno odpraviti režiske ure. Gospodarski plan za leto 1968 naj bi že upošteval nov način obračunavanja uslug.

Prav tako je UO na tej seji sprejel poročilo o rezultatih gospodarskega plana v 8-mesečnem obdobju ter s tem v zvezi sprejel še naslednje sklepe:

a) projekt reorganizacije podjetja je treba izvršiti skladno in po postavljenih terminih. Ukrepe, na področju evidencije izvesti takoj, ne da bi čakali na dokončno izpeljavo reorganizacijskega koncepta.

b) Takoj je pričetki z izdelavo standardov in normativov potrošnje reprodukcijskega materiala in z ugotavljanjem tehnološkega števila potrebnih ljudi.

c) Novo metodologijo planiranja je uporabiti že za gospodarski plan za leto 1968. Do konca leta je izpopolniti dosevanjo prakso mesečnega planiranja.

č) Da bi vplivali na stroške poslovanja in njihovo zniževanje, so dolžne strokovne službe stalno spremamljati koriščenje kapacitet, ne samo v osnovnih obratih, marveč tudi celotne režiske dejavnosti.

S tem v zvezi je potrebno izdelati tudi sistem za primerno stimuliranje in penaliziranje dosežkov.

Preverjati je tudi delo strokovnih služb in uslužne dejavnosti in pripraviti s tem v zvezi ustrezni način poročanja o tekočem delu teh služb organom upravljanja.

d) Da bi se pri izkorisčanju surovin približali optimalnim rezultatom, zmanjšali izmečke in reklamacije odjemalcev, je potrebno, da se po mesečno opravljenih analizah izvršijo tudi konsekvence.

e) Upravno-prodajno in obratno režijo je čvrsto limitirati. Strokovne službe naj pripravijo za organe upravljanja ustrezne predloge.

f) Z ozirom na porast uslug je preveriti organizem dela in potrošnjo materiala v uslužnostnih dejavnostih, predvsem

pa v gradbenem oddelku, tesarski in mizarski delavnici.

g) Z ozirom na izreden porast stroškov za energijo v tekočem letu je opraviti podrobno analizo stanja in predložiti predlog ukrepov v cilju poenitivne energetskih virov.

h) Na področju delovnih razmerij in koriščenja delovnega časa naj kadrovska služba izdela predlog ukrepov, po katerih bi izboljšali delovno disciplino in efektivno izrabu delovnega časa.

i) Glede potrebnih sredstev za štipendiranje, plačilo šolnin in interno izobraževanje je potrebno pripraviti ukrepe, s katerimi bi to področje spravili v sklad z materialnimi možnostmi podjetja. Temu ustrezno je proučiti splašne akte in po potrebi predlagati organom upravljanja spremembe in dopolnitve.

j) Za izgradnjo stanovanjskega fonda je začrtati osnovno politiko, tako glede načina finančiranja gradnje (individualne — blokovske), kakor glede višine sredstev skupne porabe, pri čemer je upoštevati pogodbene obveznosti podjetja do splošne gospodarske banke.

k) Za organe upravljanja je potrebno podrobno obdelati in pripraviti predloge glede koriščenja sredstev, ki se nanašajo na regrese in to:

- regresiranje prevozov
- regresiranje toplega obroka

— regresiranje dopustov.

Pristopiti je k reševanju problema družbene prehrane po sklepu, ki ga je svoječasno že sprejel delavski svet podjetja. Pripraviti je ustrezni predlog rešitve.

Strokovne službe so dolžne pripraviti za regresirano potrošnjo predloge v variantah, da bi na tej podlagi organi upravljanja mogli začrtati osnovne principe te potrošnje.

l) Odpraviti je revizijo glede normativov in kvalitetne zaščitnih sredstev na področju varstva pri delu. Potrošnjo na področju varstva pri delu je podrediti materialnim možnostim, vendar ne na škodo osnovne zaščite.

m) Zadolžijo se vse strokovne službe — sektorji, vodstva obratov in oddelkov, da na podlagi navedenih sklepov napravijo analizo sedanjega stanja na področju poslovnih stroškov in ugotovijo možnosti optimalnega znižanja teh stroškov.

Potem, ko je upravni odbor na svoji 15. seji sprejel zapisnik 13. seje UO, je sprejel sporočilo o problematiki varstva pri delu ter s tem v zvezi sprejel še sklep, da je potrebno takoj pristopiti k reševanju problema odpraševanja na rafah in v šamotarni, da bi se čimprej saniralo obstoječe nevzdržno stanje. Finančna sredstva za to je potrebno predvideti v gospodarskem planu za leto 1968. Ob tej je UO pripričil delavskim svetom enot naj mesečno obravnavajo število nezgod v obratu in analizirajo njihove vzroke.

Druga točka dnevnega reda je bil operativni plan za mesec november 1967. Po natančni in vsestranski diskusiji, ki je bila zasnovana na obširnem analitičnem materialu posameznih sektorjev, je UO sprejel operativni plan ter s tem v zvezi sklenil, da je potrebno ugotoviti možnost uveljavljanja odškodninskega zahtevka zaradi redukcije električne energije. (Tej problematiki smo posvetili poseben članek).

Upravni odbor je na tej seji sprejel tudi informacijo o stanju naročil za livarno sive litine za obdobje do konca leta 1967 in sprejel sklep, da je potrebno skrajšati čas priprave dela pri naročilih od sprejema naročila do prihoda naročila v izvrševanje v obratu. Odslej bo po sklepu UO dajalo podatke o zasedenosti kapacitet poleg komercialno le tehnično vodstvo.

V nadaljevanju se je upravni odbor sprejel informacijo o sklepih komisije za prošnje in pritožbe ter zavrnil prošnjo tovariša Kapl Vinka za denarno pomoč iz razloga, ker UO nima sredstev za pomoč pri obnovi gospodarskih poslopij.

V zvezi z informacijo tovariša glavnega direktorja o pripravah za zaposlovanje delovnih invalidov je UO sprejel sklep, da naj kadrovska služba skupno z obratovodstvom določi delovna mesta delovnih invalidov. Ta akt je predložiti organom upravljanja. Prav tako je UO s tem v zvezi sprejel sklep, da je poročilo o celotni problematiki delovnih invalidov pripraviti in predložiti organom upravljanja. Kot smo izvedeli je reševanje te problematike v teku in bomo o tem poročali čim bodo samoupravni organi zavzeli o tem dokončna stališča.

Ob koncu te seje je UO pooblastil tovariša glavnega direktorja podjetja za odločanje o potovanjih v inozemstvo v zvezi s komercialnimi in drugimi gospodarskimi posli, kadar gre za potovanje v sosednje mejne države.

PL

POSLOVNI... REZULTATI

(Nadalj. s prejšnje strani)

Spošna nelikvidnost gospodarstva ter pomanjkanje obratnih sredstev je poleg strojne industrije najbolj prizadelo železarne, kar se odraža v silno počasnem plačevanju dolgov železarn našemu podjetju.

Trgovska mreža predstavlja 19 % vseh dolgov. Do njih podzemamo vse tiste mere, ki so spričo današnjih zaostrenih pogojev plasmana še učinkovite, vendar si še ne obetaamo bistvenega izboljšanja plačevanja, dokler ne bo izveden medrepubliški bančni kliring, ki bo zlasti pri podjetjih, ki imajo več neporavnanih terjatev, kot svojih dolgov, omogočal boljšo likvidnost.

Zvezni organi proučujejo možnost zboljšanja gospodarstva preko uvedbe splošnega medbančnega kliringu, ki bi se naj uveljavil v začetku prihodnjega leta, vendar le v okviru sredstev, s katerimi razpolagajo podjetja in banke brez dodatne emisije kreditov.

Takšen ukrep bi tudi našemu podjetju znatno izboljšal likvidnost in plačilno sposobnost zlasti, ker znašajo terjatev do kupcev 32,8 milijonov N-din, neporavnane obveznosti pa 11,5 milijonov N-din.

Po uveljavitvi splošnega klirincha in olajšav medsebojnega plačevanja s širšo uporabo kompenzacij in asignacij, cesij ter uvedbo čeka in menice kot razširjenega plačilnega sredstva, lahko pričakujemo, da se bo okrepila finančna disciplina, izboljšala likvidnost do take stopnje, da bomo lahko bolj elastični v pogledu kreditiranja teles proizvodnje, ki je za nas interesantna.

Mnogo težji, vendar ne brezupen je položaj tistih podjetij, ki bodo ostala insolventna po poravnavi svojih terjatev in ne bodo sposobna plačevati svojih obveznosti.

Z takšna podjetja se predvideva pomoč v obliki sanacijskih kreditov bank, intervencija družbeno politične skupnosti s sredstvi skladov skupnih rezerv in končno s predvidenimi odpisi dolgov za toliko časa, da si podjetje finančno opomore in vrne preostali dolg.

Albin Miklavc,
direktor finančnega sektorja

**Dopisujte
v naš list**

Nekaj o osnovnih principih

Kadar omenjamo organizacijo, govorimo običajno tudi o principih organizacije. Malokdo pa ve, da je sistematizacija 10 osnovnih principov organizacije, ki jih je treba pri projektiranju organizacije ali reorganizacije dosledno upoštevati, plod dolgoletnih znanstvenih raziskav in praktičnih preizkusov njihovih efikasnosti.

Ker je tudi pri nas idejni načrt reorganizacije narejen in ker stopamo v fazo njegove postopne realizacije, menim, da je prav, da poskušam čim preprosteje obrazložiti omenjenih 10 osnovnih organizacijskih principov.

Spolni ali osnovni organizacijski principi so temeljne norme organizacije in tem osnovnim načelom se mora prilagoditi vsaka organizacija, ki hoče obstojati in se razvijati. Čim intenzivnejše in čim doslednejše je prilaganje — in to je odvisno od ljudi v organizaciji — tem ugodnejše je razvijanje podjetja in boljši rezultati poslovanja.

Pod sistematičnim postavljanjem osnovnih principov organizacije je razumeti strogo po vrstnem redu urejenih naslednjih 10 »zapovedi«:

1. Princip delitve dela in specjalizacije
2. Princip reda (sistematizacije, standardizacije in tipizacije)
3. Princip koordinacije in kooperacije
4. Princip centralizacije in decentralizacije
5. Princip delegacije
6. Princip avtoritete in odgovornosti
7. Princip selekcije (izbiranja)
8. Princip zamenjave delov
9. Princip elastičnosti in prilagodljivosti
10. Princip rasti in harmonije.

Ti principi pa so seveda najčeščje povezani s principi poslovanja (ekonomičnost, proizvodnost, rentabilnost in likvidnost), kateri so pravzaprav cilj vsake organizacije. V jeziku organizatorjev imenujemo principe organizacije organski principi, principe poslovanja pa procesni principi.

Princip delitve dela in specjalizacije ne zajema samo delitve dela na posamezne izvrševalce ampak tudi na delitev samega dela na posamezne operacije. Že pri projektiranju določene organizacije moramo vedeti, kako bomo izvršili delitev skupne naloge na manjše dele, na posamezne sodeležence izvrševanja skupne naloge. Vse te dele, to drobno kolesje in vijke v organizaciji, pa je seveda potrebno istočasno zopet povezovati v smiseln celino. To povezovanje imenujemo komunikacijske poti, po katerih tečejo informacije in nalogi. Nekatere teh poti morajo voditi po t. i. hiherarhični instančni poti, v določenih primerih pa postoji možnost skrajšanih neposrednih poti, ki jih imenujemo most ali pasarelle.

tipiziranih poročil in podobno.

Koordinacija v smislu organizacijskega principa predstavlja določeno urejevanje in medsebojno usklajevanje odnosov med organizacijskimi enotami in harmonično usklajevanje dela pri komplikiranih delovnih procesih. Princip koordinacije omogoča gladko, nemoteno in uspešno izvrševanje skupnih nalog s pomočjo usklajevanja vseh funkcij, tehnično pa se izvaja s pomočjo organizacijskih predpisov, pismenih in ustimenih navodil in odgovarjajočih odredb vodstvenega kada.

Kooperacija pomeni organizirano sodelovanje večjega števila ljudi v istem času, na istem ali različnih delovnih procesih. Kooperacija v organizacijskem smislu predstavlja osnovni pogoj za uspešno poslovanje ekonomskega organizma v katerem deluje več osnovnih elementov, skratka, koordinacija je usmerjanje organizacije dela po določenem programu, kooperacija pa je povezovanje večjega števila ljudi za istočasno in sinhronizirano izvrševanje istih ali različnih del.

Ceprav pojmovno diametralno nasprotna, sta centralizacija in decentralizacija organizacijsko tesno povezana pojma. Centralizacija z organizacijskega stališča predstavlja izvrševanje določenih funkcij na enem mestu, decentralizacija pa izvrševanje ene funkcije na več različnih mestih (npr.: centralno organizirana vzdrževalna služba, ali pa decentralizirano po obratih). Princip centralizacije ali decentralizacije se določa pri projektiranju organizacijske strukture, uporablja se lahko samo eno ali pa kombini-

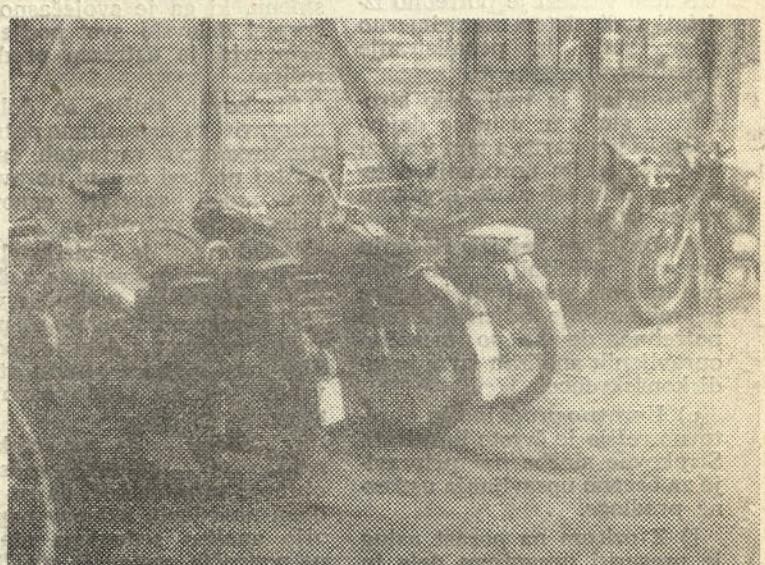
rano. Običajno nimamo niti izrazito centraliziranega, niti izrazito decentraliziranega tipa organizacije, temveč kombinirano, pri nekaterih funkcijah centralizirano, drugje decentralizirano, čeprav oboje v istem podjetju.

Delegacija pomeni prenos oblastil, odgovornosti in funkcij ali delov funkcije po hierarhični lestvici od zgoraj navzdol. Za vsako delo, ki se opravlja v podjetju, je treba izvrševalcem nalog dati ne samo strokovno nalogu, temveč tudi pogoje za uspešno izvrševanje (pooblastilo in avtoritet) in predvideti tudi sankcije za slučaj slabo ali pa sploh ne izvršeno delo (odgovornost).

V izgradnji in funkcioniraju podjetja, predstavlja avtoriteta vodstvenih organov temelj za pravilno odvijanje poslovanja. Vsakdo, ki izvršuje določeno funkcijo, mora ta svoj položaj vzdrževati s pomočjo strokovne, položajne, osebne in moralne avtoritete. Izgraditev avtoritete v organizaciji je težka in odgovorna naloga, zato eventualno njeni rušenje predstavlja težak udarec v razvoju in poslovanju podjetja, posebno pa še v organizacijski zgradbi. Vsi odnosi in delitev dela temeljijo na avtoritetah raznih oblik in je vzdrževanje in priznavanje avtoritet na delovnem položaju neobhodno za vsako napredovanje, a še posebno ekonomsko napredovanje delovne organizacije.

Vsaka avtoriteta pa istočasno brezpogojno zahteva odgovarjajočo stopnjo odgovornosti. Odgovornost predstavlja obvezno za izvrševanje določenih funkcij (nalog) na točno pred-

(Nadalj. na naslednji strani)

Naša motorna in...

Organizacije v podjetju

pisan način in z doseganjem vnaprej postavljenih ciljev, odnosno zahtevanih rezultatov. Da je odgovornost možno očeniti, je potrebno vnaprej določiti kriterije odgovornosti, često pa tudi odgovarajoče sankcije. Princip avtoritet in odgovornosti prehaja po vseh linijskih hierarhičnih lestvici v podjetju. Zaradi tega morajo biti za vsako delovno mesto točno definirane funkcije, obseg delokroga, avtoriteta in seveda tudi kriteriji odgovornosti.

Selekcija ima v organizacijskem smislu dvojen pomen:

1. Izbiranje ljudi in sredstev, odnosno delovnih metod in metod organizacije z najprimernejšimi lastnostmi za vnaprej določen namen;

2. proces izbiranja iz obstoječih ljudi, sredstev in organizacijskih metod, kateri so najboljši, najprimernejši in najsoobnejši za določene pogoje dela.

Selekcija ljudi se vrši na temelju vnaprej določenih zahtev na določenem delovnem mestu in preizkusov posameznikov, ali odgovarjajo tako postavljenim pogojem. Poznamo dve vrsti selekcije in to:

1. Umetna selekcija, ta je metodično odbiranje oseb na temelju kriterijev, ki jih je postavil organizator in ki omogočajo optimalno odvijanje organizacije v poslovanju in

2. prirodno selekcijo (selekcija na osnovi konkurence, tj. razpis, natečaj in pod.), ki se odvija tako, da se po prirodnem odlivu (fluktuaciji) poedinci nadomeščajo dosledno prilagojeno poslovnim pogojem.

Možno pa je seveda obe vrsti kombinirati tako, da se točno opredelijo delovna mesta na katerih se uporablja prva in kje druga vrsta selekcije.

Ker organizacijske oblike ni-

so statična zgradba, temveč zelo dinamičen organizem, je potrebno organizacijo graditi tako, da je prilagodljiva splošnemu stalnemu napredku in razvoju na ta način, da se posamezni deli morejo brez škode in zmede v ostalih delih kadar koli zamenjati z boljšim delom, to je z uporabo novih znanstvenih dosežkov. Pri tem je posebno važen način povezovanja posameznih elementov organizacije, ker ravno to povezovanje omogoča izločanje in nadomeščanje posameznih delov. Ta princip graditve organizacije imenujemo princip zamenjave delov.

Pod elastičnostjo organizacije pojmujeamo tako struktorno zgradbo, ki omogoča strukturalne spremembe tudi tam, kjer vnaprej niso mogle biti predvidene. To pomeni, da mora v zgradbi organizacije in poslovanja obstojati možnost gibčnega usklajevanja z odnosom v in izven podjetja, z odnosom, ki se neprehomoma menjujejo in se obenem lahko čim hitreje odstranjujejo ev. negativni pojavi in posledice, ki spremembе spremljajo. V organizacijskem smislu definiramo elastičnost kot sposobnost podjetja, da lahko hitro izvršuje interne organizacijske spremembe in jih prilagaja novim odnosom v in zunaj podjetja. Princip elastičnosti je upoštevati v vseh domenah podjetja: novogradnjah, izbiri strojev in postrojenj, režimu dela, organizacijskih postopkih, izobraževanju itd.

Prilaganje ali adaptacija, kakor to imenujemo organizatorji, predstavlja sposobnost podjetja, da na menjavo zunanjih faktorjev (okolice v kateri živi in deluje) reagira na način, ki varuje interes in rast podjetja in odstranjuje težje pro-

bleme. Motivi uporabe adaptacije so primarni (borba za obstoj) in sekundarni (afirmacija, ugled itd.). Elastičnost in adaptacija sta nerazdržljivi, zato nastopata kot en princip.

In poslednji princip, tj. princip rasta in harmonije. Rast podjetja je proces neprekinjenega rasti vseh elementov organizacije, ki se predvsem odraža v rasti rezultatov dela. Princip rasti je posebno važen pri presoji vlaganja sredstev v investicije. Čeprav je potreba po rasti neizpodbitna, ima tudi ta svoje prirodne meje, ki so dosegene takrat, ko podjetje dosegne svojo maksimalno možno (rentabilno in ekonomsko opravičeno) velikost. Na rast vpliva veliko število faktorjev v podjetju samem, pa tudi zunaj, včasih še več. Rast zasledujemo predvsem v naslednjih elementih: rast po številu ljudi, po količini sredstev (avtomatizacija),

po prostoru in predvsem po rezultatih dela (povečanje dohodka).

Harmonija pa predstavlja postavljanje pravilnih proporcev v delovanju posameznih funkcij nasproti velikosti in skupnim nalogam podjetja kot celote, tako da niso posamezne funkcije hipertrofirane (prekomerne), druge pa zanemarjene. V vsakdanji praksi najčešče gorimo o hipertrofiji administracije (bodisi v številu ljudi, ki opravljajo administrativne posle, bodisi v samih administrativnih opravilih itd.), čeprav lahko nastaja, odnosno pride do izraza katerikoli funkciji v podjetju. Princip harmonije bi moral omogočiti neprekinjeno optimalno rast podjetja kot celote in funkcionalno usklajenos vseh elementov, ki to rast pospešujejo.

W. Š.

Pogovor z zveznim poslancem

(Nadaljevanje na 3. strani)

- civilni kodeks,
- samoupravljanje v delovnih organizacijah,
- položaj funkcioniranja ekonomskih enot,
- samoupravna normativna dejavnost v delovnih organizacijah,
- materialni položaj občin,
- metode delovanja občinskih skupščin ter njihove pravice in dolžnosti,
- medobčinsko sodelovanje,
- sistem planiranja in
- proučitev pravosodnega sistema.

V drugem delu programa dela organizacijsko-političnega zbornice zvezne skupščine pa gre za čisto zakonodajno dejavnost, torej za probleme, ki težijo k takojšnji zakonski ureditvi. Nekaj takšnih problemov bomo našeli:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o ekspropriaciji,
- Zakon o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah,
- Zakon o izvršilnem postopku,
- Temeljni zakon o zaščiti od požarov,
- Temeljni zakon o varnosti prometa na javnih komunikacijah,
- Zakon o zveznem proračunu za leto 1968,
- Zakon o dopolnilnih sredstvih republike,
- Zakon o tožilstvu, itd.

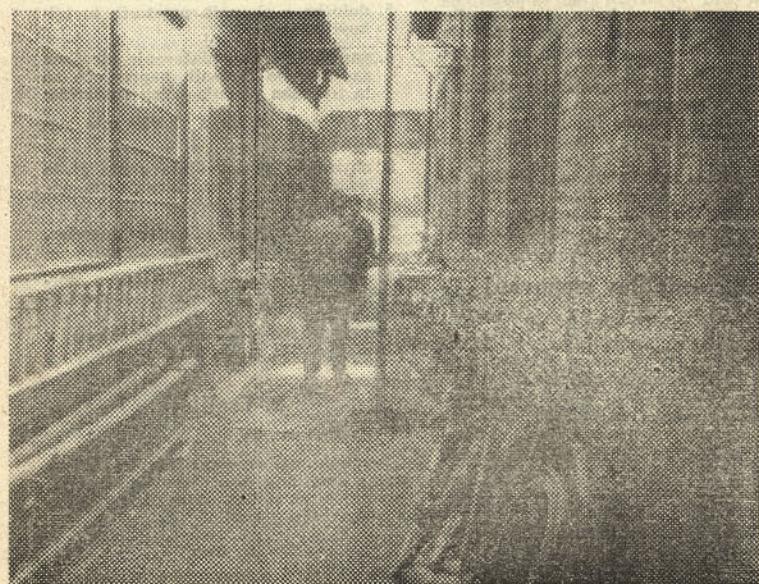
Program dela poslancev Zvezne skupščine obsegu tudi spremicanje dejanskega stanja na področju določenih dejavnosti. S tem v zvezi bo na pro-

gramu še:

- analiza Temeljnega zakona o delovnih razmerjih,
- analiza Temeljnega zakona o 42-urnem delovnem tednu,
- analiza izvajanja Zakona o notranjih zadevah,
- analiza o sprovajanju reelekcije v pravosodju,
- analiza o problemih samoupravljanja v državnih organih in družbeno-politični organizaciji,
- problemi mladoletnega prestopništva in
- organizacija carinske službe.

Iz programa se vidi, da je delo naših zveznih poslancev sila obsežno. Na vprašanje, ali bo mogoče realizirati tako obsežni program, nam je tovariš Ocvirk odgovoril, da Zvezna skupščina striktno vztraja na doslednem izvajaju postavljenega programa.

Ob koncu nam je tovariš Ocvirk obljubil, da bo navezel stike tudi s poslanci drugih zborov zvezne skupščine naše volilne enote in tako ustregel naši želji, da bi naše bralce seznanjali z delom vseh zborov zvezne skupščine. Izrazil pa je tudi željo in upanje, da bodo člani delovne skupnosti v zvezi s posameznimi točkami programa dela Organizacijsko političnega zbornice Zvezne skupščine postavljal vprašanja, na katere je pripravljen odgovoriti in od katerih si obeta tudi snov za zastopanje stališč v Zvezni skupščini. Od takšnih vprašanj si tovariš Ocvirk obeta, da mu bodo pomogla pri njegovem delu tako da bodo njegova stališča v Zvezni skupščini v resnicici odraz stališč volivcev. P. L.

...navadna kolesa imajo stanovanjski problem

Osnutek pravilnika o razdeljevanju stanovanj

Razdeljevanje stanovanj, s katerimi razpolaga podjetje je odgovorna naloga organov upravljanja, saj je narava stanovanjskih zadev tako, da zahteva njihovo dosledno in objektivno obravnavanje in reševanje.

Razdeljevanje stanovanj v podjetju je urejeno s pravilnikom o oddajanju stanovanj iz leta 1959, ki ne ustreza več. Zlasti je pomanjkljiv zaradi tega, ker nima merit za razdeljevanje stanovanj. Zato mora stanovanjska komisija o vsakem primeru odločati na podlagi proste presoje. Zaradi tega so bili primeri, ko je bilo tudi vestno delo komisije oporekano.

Da bi razdeljevali stanovanja pravilno, je potrebno določiti kriterije in merit za razdeljevanje, ki bi veljali za vse. Osnutek pravilnika o razdeljevanju stanovanj, ki ga objavljamo, vsebuje kriterije in merit za razdeljevanje stanovanj in s tem odpravlja pomanjkljivost obstoječega pravilnika.

Osnutek pravilnika določa organe za razdeljevanje stanovanj, njihove pristojnosti in način njihovega dela. Važnejše določbe osnutka pa so že navedeni kriteriji in merit po katerih naj bi po sprejetem Pravilniku ugotavljal vrstni red prosilcev za stanovanje. Tako bi tisti prosilec, ki bi imel največ točk, imel prednost.

Sestavljalci osnutka želijo koristnih predlogov in pripomemb. Predlage in pripombe je dostaviti tajništvu organov upravljanja do 15. decembra 1967.

Na podlagi člena 36 Zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list SFRJ številka 11/66 in členov 133 in 137 Statuta Železarne Store, (v nadaljnjem besedilu »podjetje«), je Delavski svet sprejel naslednji pravilnik.

I. SPLOSCNE DOLOCBE

1. člen

S tem pravilnikom ureja podjetje oddajanje stanovanj v poslojih, ki so družbenia lastnina in ki jih je podjetje zgradilo iz svojih sredstev, kupilo ali kako drugače pridobilo in ki so v upravljanju Enoti za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami podjetja, kakor tudi stanovanji, ki so v upravljanju drugih stanovanjskih podjetij, imetnik stanovanjske pravice pa so člani delovne skupnosti Železarne Store.

Ta pravilnik ureja tudi postopek za zamenjavo stanovanj, določa kriterije in merit za razdeljevanje stanovanj.

2. člen

Stanovanja se oddajajo delavcem, ki so v podjetju na delu za nedoločen čas, po pogojih, določenih s tem pravilnikom.

Prosilec za stanovanje mora biti član delovne skupnosti. Za družinske člane zakonca se štejejo zakonec, otroci in starši, če jih je prosilec dolžan preživljati.

Pravico do dodelitve stanovanja pridobi član delovne skupnosti po treh letih nepretrganega dela v podjetju.

Upokojenci, ki so se upokojili kot delavci podjetja in stanujejo v stanovanjih podjetja, obdržijo ta stanovanja pod pogoj, ki jih določi posebna pogodba, razen v primerih, ko stanovanje po zakonu ostane njim.

3. člen

Sredstva za stanovanjski standard določi podjetje z zaključnim računom.

Delavski svet podjetja nameni z letnim gospodarskim načrtom sredstva za pridobivanje stanovanjskega fonda, za gradnjo ali pa za nakup novih stanovanj. Del sredstev pa nameni za posojila delavcem za gradnjo lastnih stanovanjskih hiš ali stanovanj.

II. ORGANI ZA RAZDELJEVAJE STANOVANJ IN NJIHOVE PRISTOJNOSTI

4. člen

O oddajanju stanovanj odločajo naslednji organi:

1. Komisija delavskega sveta podjetja (v nadalnjem besedilu: stanovanjska komisija)

2. Upravni odbor

1. Stanovanjska komisija

5. člen

O stanovanjskih zadevah (ugotavlja-

nju pogojev, pokaterih se stanovanja delijo, dodeljevanju stanovanj, zamenjanju itd.) odloča STANOVANJSKA KOMISIJA.

O stanovanjskih zadevah v posebnih primerih (dodeljevanju stanovanj strokovnjakom in osebam, katerih delo je v splošno korist podjetja) odloča Upravni odbor.

O pritožbah zoper odločbe stanovanjske komisije in zoper odločbe upravnega odbora; odloča delavski svet podjetja.

6. člen

Stanovanjsko komisijo imenuje delavski svet podjetja.

Stanovanjska komisija šteje 11 članov in ima prav toliko namestnikov; delavski svet podjetja imenuje 10 članov in 10 namestnikov, II. člena pa delegira sindikalno organizacijo, ki določi tudi namestnika.

7. člen

Stanovanjska komisija se sestavi takoj, da so obrati zastopani sorazmerno številu zaposlenih v obratu.

Delavski svet delovnih enot lahko predlagajo člane njihove delovne enote, ki naj se imenujejo v stanovanjsko komisijo.

Izmed svojih članov izbere Komisija predsednika in namestnika. Predsednik in njegov namestnik morata biti člana delavskega sveta podjetja.

8. člen

Stanovanjska komisija veljavno odloča, če je prisotnih na seji najmanj 2 tretjine njenih članov oz. namestnikov. Komisija odloča veljavno v večino glasov prisotnih članov..

9. člen

Pristojnosti stanovanjske komisije:

1. Obračnavna vloge in zahtevo za dodelitev, za zamenjavo in odpovedi stanovanj in o njih odloča.

2. Ugotovi in sestavi vrstni red prosilcev stanovanj po kriterijih in meritih tega pravilnika.
3. Ugotavlja dejanske stanovanjske razmere prosilcev za stanovanja.
4. Odloča o dodelitvi stanovanj po ugotovljenem vrstnem redu prosilcev.
5. Odloča o zadevah s stanovanjskega področja, ki jih iz svoje pristojnosti komisiji odstopi upravni odbor.

10. člen

Administracija stanovanjske komisije upravlja vse administrativne posle za komisijo, sprejema vloge in stranke, sestavlja dopise in druge.

Administrativno delo za stanovanjsko komisijo upravlja komunalni oddelek podjetja.

Odločbe o sklepih komisije izdaja prosilcem glavni direktor.

2. Upravni odbor

11. člen

Upravni odbor je organ za odločanje o stanovanjskih zadevah za posebne primere.

Upravni odbor odloča o dodelitvi stanovanj, s katerimi razpolaga po odločitvi delavskega sveta podjetja.

III. POSTOPEK PRI DODELJEVANJU STANOVANJ

1. Vrstni red

12. člen

Stanovanja se dodelijo le članom delovne skupnosti, ki so v delovnem razmerju za nedoločen čas in ki so vložili pisemo prošnjo za stanovanje.

Le v izjemnih primerih, ko to velevajo koristi podjetja (zdravstveno in kulturno-prosvetno področje), sme upravni odbor dodeliti stanovanje tudi osebi, ki ni v delovnem razmerju v podjetju.

13. člen

Upravičenost prosilca do stanovanja se presoja po točkovjanju pogojev.

Izpoljevanje pogojev se ugotavlja po vlogi prosilca in z ugotavljanjem dejanskega stanja v stanovanju, če je potrebno. Vloga prosilcev se sestavlja v vlagajo na poseben obrazcu.

Na podlagi pogojev ugotovljenih s točkovjanjem, se sestavi vrstni red prosilcev za stanovanja tako, da se upošteva predmostni red tistih prosilcev, ki bo izpoljuje pogoje.

Stanovanjska komisija je dolžna dodeliti stanovanje le v okviru razpoložljivega fonda stanovanj, upoštevajoč vrstni red.

14. člen

Stanovanjska komisija pri sestavi vrstnega reda prosilcev upošteva:

- predloženo prošnjo prosilca,
- ogled prosilčevega stanovanja,
- točkovanje pogojev,
- delovni doprinos prosilca.

Vrstni red vsebuje najmanj toliko prosilcev, kolikor je na razpolago stanovanj. Če bi sestavljeni vrstni red ne bil popoln, ga je izpolnitati najmanj 1 meseč pred izdajo določb o dodelitvi stanovanj.

15. člen

Pri sestavi vrstnega reda imajo prednost prosilci, ki so člani organizacije Združenja borcev in prosilci, ki živijo v težkih materialnih pogojih.

16. člen

Vrstni red prosilcev za stanovanja mora biti objavljen na oglašnih deškach delovnih enot tako, da se z njim lahko seznanijo vsi delavci podjetja, ali pa se objavi v »Storskom Železarju«.

V roku 15 dni po objavi vrstnega reda lahko sindikalne organizacije delovnih enot in posamezni člani delovne skupnosti dajo pripombe in predloge, ki jih mora obravnavati stanovanjska komisija.

O prejetih pripombah in o stališču do teh pripomb in predlogov poroča stanovanjska komisija delavskemu svetu podjetja ob predložitvi vrstnega reda v razpravo in potrditev.

2. Razdelitev stanovanj

17. člen

Stanovanjska komisija odloči, kateri od prosilcev je po vrstnem redu upravičen do stanovanja.

Kadar dva prosilca enako izpoljujejo pogoje (enako število točk), se dodeli stanovanje tistem, ki ima številno družino in slabše zdravstveno stanje.

18. člen

Zaradi potreb po strokovnem kadru, ki ga je mogoče pridobiti za delo v podjetju le z dodelitvijo stanovanja, odloči delavski svet podjetja na predlog stanovanjske komisije, da se iz skupnega števila stanovanj izloči določeno

število in dà na razpolago upravnemu odboru v te namene (2. odstavek 12. člena).

19. člen

Kadar upravni odbor ugotovi, da ne bo potreba za namene po predhodnem členu tega pravilnika, lahko odloči, da se rezervirana stanovanja dodelijo prosilcem po prednem vrstnem redu.

20. člen

Z izdajo odločbe o dodelitvi stanovanja postane upravičenec do stanovanja imetnik stanovanjske pravice.

Imetnik stanovanjske pravice in stanovanjska enota skleneta stanovanjsko pogodbo na podlagi odločbe o dodelitvi stanovanja.

21. člen

Prosilec, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje z odločbo, kakor tudi prosilček, katerega prošnja za dodelitev stanovanja je stanovanjska komisija zavrnila, ima pravico do pritožbe na delavski svet podjetja v roku 15 dni po prejemu odločbe.

22. člen

Pri postopku za izdajanje odločb se je administrativna služba, ki to delo opravlja, dolžna ravnati po Zakonu o upravnem postopku.

IV. STANOVANJSKA POGODBA, VSELITEV IN UPORABA STANOVANJA

1. Stanovanjska pogodba

23. člen

Imetnik stanovanjske pravice in stanovanjska enota skleneta stanovanjsko pogodbo na podlagi odločbe izdane po sklepnu stanovanjske komisije, oziroma upravnega odbora, ko je odločba pravomočna.

24. člen

Stanovanjska pogodba, ki jo sklene z imetnikom stanovanjske pravice stanovanjska enota, vsebuje zlasti:

1. Ime standajalca in ime lastnika stanovanjske pravice;
 2. ulico in hišn številko označbo stanovanja glede na njegovo lego in hišni podatki o stanovanju;
 3. navedbo odločbe o dodelitvi stanovanja (številka odločbe stanovanjske komisije oz. upravnega odbora);
 4. znesek stanarine, način plačevanja in rok plačevanja;
 5. določbe o skupnih prostorih in njihovi uporabi;
 6. znesek in način plačevanja stroškov za uporabo skupnih naprav, če se ta uporaba plačuje poleg stanarine;
 7. obveznost tekočega vzdrževanja stanovanja;
 8. obveznost stanovanjske enote glede invašijskega vzdrževanja stanovanja oziroma hiše;
 9. kraj in datum sklenitve pogodbe, ter podpis pogodbih strank;
 10. navedba Občinskega odloka o normativih za vzdrževanje stanovanjskih naprav.
- Stanovanjska pogodba se sklene v pismeni obliki za nedoločen čas.

2. Vselitev

25. člen

Imetnik stanovanjske pravice se ne more vseliti v dodeljeno stanovanje, predno je sklenil stanovanjsko pogodbo s stanovanjsko enoto.

26. člen

Po sklenitvi stanovanjske pogodbe je dolžna stanovanjska enota izročiti stanovanje imetniku stanovanjske pravice v uporabo.

27. člen

Ce se imetnik stanovanjske pravice brez upravičenega vzroka ne vseli v stanovanje v 30 dneh od sklenitve pogodbe, izgubi pravico do dodeljenega stanovanja, razen v opravičljivih razlogih, o katerih odloči v vsakem primeru posebej stanovanjska komisija.

5. Uporaba stanovanja

28. člen

Imetnik stanovanjske pravice, njegovi družinski člani in podnajemniki so dolžni uporabljati dodeljeno stanovanje kot dober gospodar in po njegovem námenu, brez povzročanja škode in ne da bi ovirali druge uporabnike pri njihovem uporabljaju stanovanjskih prostorov ali prostorov namenjenih skupni uporabi; pri uporabi stanovanja je ravnat po določilih hišnega reda odloka Skupščine občine Celje.

Odgovornost po določbah prvega odstavka tega člena nosi imetnik stanovanjske pravice.

29. člen

Podnajemniško razmerje sme imetnik stanovanjske pravice ustanavljati le s pristankom stanovanjske komisije.

4. Nasilna vselitev

30. člen

Kadar se nekdo nasilno vseli v stanovanje, s katerimi razpolagajo organi podjetja, lahko vsakdo, ki ima interes predlagajo stanovanjskemu organu pristojne občinske skupščine, da izda odločbo o izpraznitvi. Tak zahtevek je potreben v 15 dneh od dneva neupravičene vselitve.

Kdar je zaradi tega, ker se je vselil nasilno, izseljen pristilno, nima pravice zahtevati niti najnujnejših prostorov.

V. ODPOVED STANOVANJSKE POGODBE IN ZAMENJAVA STANOVANJA

1. Odpoved stanovanjske pogodbe

31. člen

Imetniku stanovanjske pravice se lahko odpove stanovanjska pogodba v naslednjih primerih:

1. če mu je prenehalo delovno razmerje po lastni želji;
2. če je samovoljno prenehal delati;
3. če je bil izključen iz delovne skupnosti zaradi kršitev delovnih dolžnosti in;
4. če mu je na podlagi kazenske odločbe prenehalo delovno razmerje.

V naštetih primerih prvega odstavka tega člena je mogoča odpoved stanovanjske pogodbe le tistim članom delovne skupnosti, ki so imetniki stanovanjske pravice v podjetju manj kot 10 let.

32. člen

Imetniku stanovanjske pravice podjetje lahko po občinskem sodišču odpove stanovanjsko pogodbo na podlagi prijave stanovanjske enote ali hišnega sveta v naslednjih primerih:

1. če imetnik stanovanjske pravice uporablja stanovanje v nasprotju s pogodbo;
2. če imetnik stanovanjske pravice klub opominu hišnega sveta uporablja stanovanje tako, da moti druge stanovalec;
3. če imetnik stanovanjske pravice 3 mesece ni plačal stanarine;
4. če imetnik stanovanjske pravice ne plača stroškov za upravljanje stanovanjske hiše, za njeno vzdrževanje in drugih stroškov, ki jih določi hišni svet (centralna kurjava, dvigalo, odvoz fekalij).

Dejstva v zvezi s 1. odstavkom tega člena ugotovi stanovanjska komisija z ogledom in zapisniško.

33. člen

Kadar podjetje odpove stanovanjsko pogodbo iz razlogov naštetih v 31. in 32. členu tega pravilnika, je dolžno imetniku stanovanjske pravice po pravnomočni sodni odločbi preskrbeti najnujnejše prostore.

Z najnujnejšimi prostori so mišljeni prostori, kamor bo izseljeni shranil pohištvo. Prostori morajo biti taki, da izseljenemu ne bo nastala škoda na po-

hljivo in na premičnih stvareh.

2. Zamenjava stanovanja

34. člen

Imetnika stanovanjske pravice, ki stanuje v stanovanju, s katerimi razpolagajo organi za odločanje o razdeljevanju stanovanj, lahko zamenja stanovanje sporazumno, če s tako zamenjavo soglaša stanovanjska komisija.

Stanovanjska komisija zamenja stanovanje, če to zahteva interes podjetja, vendar le po pristanku imetnika stanovanjske pravice.

VI. POSEBNE DOLOČBE

35. člen

Kadar je prosilčev zakonec zaposlen v drugi delovni organizaciji, ki tudi razpolaga s stanovanjskim skladom, se prosilcu dodeli stanovanje pod pogojem, da druga delovna organizacija, kjer je zaposlen prosilčev zakonec, prispeva za nakup, ali za gradnjo enak delež.

36. člen

Organ za razdeljevanje stanovanj so dolžni ugotavljati, kako so stanovanja podjetja, o katerih odločajo, zasedena in kako je stanovanjski fond izkoriscen, in v skladu z ugotovitvami ukrepati s ciljem, doseči kar najbolj ustrezen zasedbo.

37. člen

V primeru zakonske razvezne, ali ko zaradi smrti zakonca ostane imetnik stanovanjske pravice v stanovanju sam, je stanovanjska komisija pristojna, da mu dodeli manjše stanovanje.

VII. TOČKOVANJE IN OCENJEVANJE ZAHTEVKA ZA DODELITEV STANOVANJA

1. Kriteriji in merila po katerih se ugotavlja upravičenost do stanovanja

38. člen

Zaradi ugotovitve prednostnega vrstnega reda se uporablja sistem točkovanja, ki služi kot merilo za kar najbolj objektivno ocenitev potrebe po stanovanju prosilca.

S točkovanjem se upošteva številčno stanje družine, doba čakanja na stanovanje, stanje njegovega stanovanja, pritikline, zdravstveno stanje, zaposlitev v podjetju in družbeno vlogo ter aktivnost prosilca.

39. člen

Za pogoje, naštete v predhodnem členu tega pravilnika se uporabijo naslednji kriteriji:

- številčno stanje družine,
- čas čakanja na dodelitev stanovanja, stanje stanovanja, v katerem stanuje,
- zdravstveno stanje prosilca ali njegove družine,
- družbeno vlogo in aktivnost,
- pomembnost delovnega mesta,
- zaposlitev v podjetju.

2. Merila

40. člen

A. STEVILCNO STANJE DRUŽINE

	število točk
6 in več članska družina	12
5 članska družina	10
4 članska družina	8
3 članska družina	6
2 članska družina	4

B. DOBA ČAKANJA NA STANOVANJE

1 leto	5
2 leti	10
3 leta	15

C. STANJE STANOVANJA, KJER PROSILEC STANUJE

1. Velikost stanovanja 6–8 m ² na osebo	2
4–6 m ² na osebo	4
do 4 m ² na osebo	6
2. Manjkajoče pritikline kuhinja	3
stranišče	2
shramba	1
drvarnica (klet)	1
3. Kvaliteta in lega stanovanja vlažnost popolna	4
vlažnost delna	2
kletno stanovanje	6

podstrešno stanovanje

senčno stanovanje

slaba topotna izolacija

4. Nima stanovanja

(Ločeno življenje prosilca,

podnajemniško razmerje

C. ZDRAVSTVENO STANJE PROSILCA

Bolezni (silikoza, TBC, ipd.)

1. stadij

2. stadij

3. stadij

(Stadij bolezni ugotavlja zdravnik)

D. INVALIDNOST (delovni, vojni,

mirnodobski invalidi)

40–60 %

60–80 %

80–100 %

2

4

6

2

1

E. DELOVNA DOBA — ZAPOSЛИTEV

V PODJETJU

Nad 20 let

od 15 do 20 let

od 10 do 15 let

od 5 do 10 let

od 3 do 5 let

5

4

3

2

1

F. POMEMBNOST DELOVNEGA

MESTA

100–200 točk anal. ocenitve

200–300 točk arjal. ocenitve

300–400 točk anal. ocenitve

400–500 točk anal. ocenitve

500–600 točk anal. ocenitve

600–700 točk anal. ocenitve

nad 700 točk anal. ocenitve

8

G. DRUŽBENA VLOGA IN AKTIVNOST PROSILCA

1. Aktivno delo v NOV ali

internacija

od leta 1941

od leta 1942

od leta 1943

od leta 1944

od leta 1945

2. Aktivnost v družb. političnih organizacijah

Občasnata aktivnost

Delo v družb.-pol. organizaciji

Vodilne funkcije v družb.-pol. organizaciji

3

41. člen

Delovni staž se po merilih tega pravilnika, v primerih, kjer sta zaposlena v podjetju prosilec in njegov zakonec, ugotavlja in točkuje pri tistem (pri prosilcu ali njegovem zakoncu), ki ima več let zaposlitve.

Udeležba v NOV se upošteva tudi pri družinskem članu (mož ali žena), točkuje pa se pri tistem članu, ki ima daljšo udeležbo v NOV.

Kadar gre za točkanje stanovanjskih primerov vdov po padlih v NOV, interniranec in podobno, se pooblašča stanovanjska komisija, da sama odloči, po katerem določilu bo točkovala.

42. člen

Po določbah tega pravilnika ugotovljene točke za posamezne pogoje se prosilcu sezetejo. Stevilno točko, ki jih ima prosilec, je osnovno merilo za določitev stanovanja.

VIII. ZAKLJUČNE DOLOCBE

43. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, prenehajo veljati določbe pravilnika o oddajanju stanovanj, sprejetega dne 19. novembra 1959.

44. člen

V zvezi s stanovanjskimi vprašanji, ki jih ta pravilnik ne ureja, veljajo določbe Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. l. SFRJ 11/60).

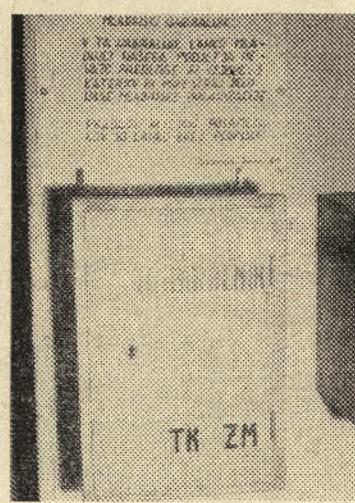
45. člen

Določila tega pravilnika tolmači dežavski svet podjetja.

46. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi.

Predsednik DSP
Ignac ZAGORIČNIK
l. r.

Indija bo podvojila svoj izvoz surovega železa in jekla

Indija predvideva v tekočem finančnem letu (1. 4. 1967 do 31. 3. 1968) podvojiti izvoz (1 milijon ton), kar je posledica recesije v raznih panogah in restrikcij v proračunu državnih železnic. Situacija na Bližnjem Vzhodu povzroča negotovost za perspektive indijskega izvoza. Te države so namreč glavni kupci indijskega jekla.

— F. I.

Organiziranost, moč in aktivnost mladih v našem kolektivu

PERSPEKTIVA MLADIH NI IMAGINAREN POJEM

Sem mišljenja, da ni potrebno še posebej poudarjati, da s trenutnim položajem, v katerem se nahajamo, ne moremo biti zadovoljni. Zelo radi iščemo najrazličnejše vzroke za to, dejstvo pa je, da so problemi, s katerimi se prečujemo, slabost nas samih in da prav ti izvirajo iz naše nedoslednosti, premajhne individualne in kolektivne odgovornosti in ne našega nezaupanja v samoupravljanje in njegovo moč ter premajhne discipline pri izvajanju sprejetih sklepov.

Ob naštetih problemih, ki imajo dejanski odraz v slabšanju materialnega položaja tovarne, v zaostrovjanju medsebojnih odnosov in ustvarjanju psihoze v kateri ni mogoče videti jasne perspektive našega kolektiva, kaj radi s prstom pokažemo na posameznike, včasih opravičeno, čestokrat pa s premalo-mero odgovornosti. Ne gre pri tem samo za posameznike, ki samoiniciativno hočejo metati polena pod noge vsem zdravim in naprednim premikom v delovni organizaciji. To pa kaže v izostreni luči, da se čestokrat vse preveč zapiramo v svoj lastni krog, čeprav nam praksa kaže, da je tako nemogoče iti naprej.

V vseh letih — pa do danes smo se premalo zavedali, da naš kolektiv daje kruh dobršemu delu prebivalcev Stor in celo izven njih, da bo marsikdo pustil v tem kolektivu večino

svojega življenja in zato upravičeno pričakuje v tem drugem domu žed, disciplino in perspektivo in ne nazadnje zadovoljiv zasluzek.

Z mladimi je potrebno delati, perspektiva ni imaginaren pojem, zanj je potrebno ustvarjati osnovno danes in jutri.

Dolžnost vseh političnih organizacij znotraj našega kolektiva je, da z aktivnim poseganjem v razreševanju lastnih problemov krepijo idejno celovitost članov kolektiva in mobilizirajo delovne ljudi ter jih usmerjajo na delovno pot.

Tudi številka 400 mladih pove mnogo, a če postavimo, da so neorganizirani, prepuščeni sami sebi, potem ta številka ne pove nič. In še nekaj je predvsem pomembno: veliko več bi se morali pozabavati z vprašanjem razpoloženja mladih (tudi starejših) ljudi, z njihovim mnenjem in reagiranjem na sprejete sklepe samoupravnih organov in druge odločitve ter predhodno pripravljati najugodnejši teren za uspešno realizacijo sprejetih odločitev.

Pohvalimo se lahko z močnim delavskim svetom in prav tako z UO, vendar pa prav zaradi naštetih slabosti, neenotnosti in večje želje, doseči cilj po liniji najmanjšega odpora, situacija v tovarni ni zadovoljiva.

Zavedati se moramo, da postajamo delovni ljudje iz dneva v dan čedalje sposobnejši

samuopravljalcji, ki ne dopuščamo izigravanja in zahtevamo odločno besedo in sposobne voditelje.

Mi mladi smo mlada generacija socialistične Jugoslavije, organizirana v ZM. S svojim programom izražamo odločnost, da pri izgradnji samoupravne socialistične družbe, skupaj z vsemi delovnimi ljudmi ustvarjamo družbene možnosti osvobajanja in bogatjenja človeške osebnosti in da s svojim znanjem in sposobnostmi osebno in družbeno uveljavljamo s pogoji lastnega obstoja in plodovi svojega dela.

Izgrajevanje socialističnih samoupravnih odnosov ne poteka brez pristojnosti družbenih protislovij. Samoupravno razreševanje protislovij je pot, ki omogoča nam mladim ljudem, da svojo borbo za napredk neposredno povežemo z demokratičnim razvojem družbe. Koliko bolj bo proizvajalec gospodar pogojev in rezultatov svojega dela, toliko bodo večje možnosti nas mladih ljudi, da sodelujemo v materialni proizvodnji, da v samoupravnih odnosih vplivamo na modernizacijo procesa družbene reprodukcije in da se na tej osnovi neposredno in v demokratični atmosferi zavzemamo za zagotovitev bočnosti.

Mi moramo videti svoje življenjske interese v doslednem povezovanju družbenega interesa vsakega človeka z njegovim prispevkom v družbeni

proizvodnji. Zato odločno vztrajamo, da je treba vzpodbujati ustvarjalne inicijative in da naj najspodbnejši dobijo ustrezeno delovno mesto.

Mišljenja sem, da se mi mladi s političnim angažiranjem in delovanjem v izgradnji neposrednega samoupravljanja in pri uresničevanju delitve po rezultatih dela najuspešnejše zoperstavljamo birokratskim in antisocialističnim tendencam. Obenem pa se v skladu s svojim znanjem in sposobnostmi osebno in družbeno uveljavljamo. Vprašanje življenjskega položaja in perspektiv mladih:

Zaposlovanje, neenaki pogoji izobraževanja, osebni in družbeni standard obvezuje nas mlade, da se odločno zavzamemo proti vsemu temu na samoupravnih organih. Mladi ljudje naj bi z borbo mnenj prišli do skupnih stališč v programa družbene akcije.

V Zvezni mladini zgrajujemo svoja politična stališča kot startno osnovo za samostojno neposredno udeležbo v družbenem odločanju. Z aktivnim sodelovanjem v samoupravnih odnosih, z izražanjem svojih mnenj in stališč v družbenem razvoju, postajamo mladi integralni del socialističnih družbenih sil. S svojo celotno aktivnostjo želimo mladi ljudje svoljno izražati svoje interese sposobnosti in pojmovanju v skladu s socialističnimi družbenimi normami.

Mnenja sem, da se mi mladi moramo zavzemati, da bo delitev po rezultatih dela osnova materialnega in družbenega položaja na vseh področjih družbenega življenja, za javnost delitve družbenih sredstev, za demokratično in javno kadrovsko politiko in za odstranitev vseh oblik privilegijev, tako v materialnih kot tudi drugih.

Dotaknil bi se še nekoliko problemov, ki se morajo v najkrajšem času odpraviti, konkretno v našem kolektivu. Potrebno je delati v smeri dopolnilnega izobraževanja, vključevati mlade, razgledane, pridne ljudi, ki izrazijo željo v člansku ZK. Potrebno je odpraviti kompleksne med podeželsko in mestno mladino, med nižješolskim in strokovnim kadrom, mlade ljudi je treba zainteresirati in pritegeniti za delo, ki bo koristno za družbo.

Cimveč mladih ljudi je potrebno imeti v samoupravnih organih podjetja in vodstvih družbeno-političnih organizacij. Vzporedno s političnim delom pa naj bi razvijali tudi zabavno življenje v obliki prireditve, ekskurzij in podobnega, kar bi mlade ljudi zadovoljilo in razveselilo.

Selinšek Ivan

Jesen

Kršitve delovnih dolžnosti

Komisija za varstvo delovnih dolžnosti pri delavskem svetu podjetja se je v mesecu oktobru 1967 petkrat sestala in obravnavala številne primere kršitev delovne dolžnosti. Od skupno 36 prijavljenih kršiteljev se je komisija v treh primerih izrekla za oprostitev, ker niso bili podani znaki kršitve delovne dolžnosti, za lažje kršitve delovne dolžnosti pa je izrekla sedem opominov.

Hujše so prekršili delovno dolžnost:

- MATJASKO Marko, delavec iz jeklarne, je dne 20. 4. 1967 povzročil obratno nezgodo tov. Hlupič Karlu, ker je spustil rafamo v pogon v času, ko jo je Hlupič pregledoval, razen tega pa je dne 27. 6. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

- LESJAK Franc, delavec iz jeklarne, je dne 24. 7. 1967 ob prilici čiščenja dna SM peči brez vzroka vrgel čelado v topilca tov. Brečko Mihaela in ga ranil — javni opomin.

- LAVRIHA Rudolf, delavec v valjarni, je dne 21. 7. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

- RECKO Jože, delavec iz livarne sive litine, je dne 7. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

- KUKOVIČ Martin, delavec v valjarni, je dne 25. 8. 1967 in 9. 9. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

- PODGORSK Vinko, delavec v nadzorni službi, se je 15. 5. 1967 med službenim časom nedostojno obnašal napram snaižilk Leljaj Milici s tem, da se je do nje neprimerno vedel in izrazil — javni opomin.

- KRAJNC Stanko, delavec iz garaže, dne 12. 6. 1967 kljub temu, da mu je Ulagra Janko naročil, naj dvigne v komercijski nalog za odpremo, tega ni storil in je odpeljal valje iz obdelovalnice valjev naročniku — javni opomin.

- BORSIČ Vinko, delavec z obdelovalnico valjev, je dne 20. 7. 1967 zaradi premajhne pazljivosti zastružil valj Ø 736 × 1828 v kvaliteti KGR namenjen za Železarno Sisak — javni opomin.

- PECNIK Jože, delavec iz obdelovalnice valjev, je dne 15. 8. 1967 zaradi premajhne pazljivosti zastružil ležajne čepe na valju št. 20802 Ø 675 × 1200 namenjen za Železarno Zenica — javni opomin.

- STEFANCIČ Pavel, vodja nadzorne službe, je kot odgovorna oseba in šef nadzorne službe opustil skrb za pravilno hrambo orožja s tem, ko ni imel orožje, katero mu je bilo zaupano, hraničeno v zaklenjenem prostoru, s čemer je omogočil čuvanje Šeško Jožeta uporabu tega orožja izven določenega nomena — javni opomin.

- KOREN Karl st., delavec v mehanični delavnici, je od 22. do 25. 8. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

- PESJAK Alojz, delavec na ekspeditu, je dne 27. 9. 1967 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

- SEGA Ivan, delavec v jeklarini, se je dne 6. 10. 1967 peljal s tovornim dvigalom v katerem je bil naložen prekucnik in samokolnica kljub temu, da je dobro vedel, da je osebna vožnja

z njim prepovedana in so v bližini opozorilne table z napisom »OSEBNI PREVOZ PREPOVEDAN« — javni opomin.

14. ANTOLINC Božo, delavec v jeklarini, se je dne 6. 10. 1967 peljal s tovornim dvigalom kljub temu, da je osebna vožnja z njim prepovedana in so v bližini opozorilne table z napisom »OSEBNI PREVOZ PREPOVEDAN« — javni opomin.

15. JURSE Milan, delavec na elektroplavzu, je dne 1. 5. 1967 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

16. VOLF Vinko, delavec iz livarne sive litine, je dne 20. 7. 1967 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

17. RAZBORSEK Vinko, delavec iz gradbenega oddelka, je dne 15. 17. in 29. 9. 1967 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

18. JANCIC Anton, delavec v jeklarini, je dne 15. 9. 1967 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

19. ZLENDER Jože, delavec na elektroplavzu, je dne 4. 8. 1967 predčasno zapustil odgovorno delovno mesto kurjači sušilne peči in se je na vprašanje

skupinovodje Užmah Franca, zakaj je zaupstil delovno mesto že ob 5.30 uri in ni počakal izmene, neprimerno in žaljivo izrazil — zadnji javni opomin.

20. ŠESKO Jože, delavec v nadzorni službi, je dne 20. 8. 1967 ob 23.20 uri, ko je opravil službo čuvanja v Železarni Štore, po predhodnem izvajanju Pavlin Čadolla, delavca v gradbenem oddelku, mimo pravil Železarni Štore uporabil strelno orožje in oddal dva streli — zadnji javni opomin.

21. GAJSEK Miroslav, delavec na elektroplavzu, je dne 2. 8. 1967 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

V postopek za izključitev so bili predlagani:

- ZAIKO Ivan, delavec iz ekspedita, je dne 5. 9. 1967 ponovno neopravičeno izostal z dela, čeprav so mu bili izrečeni že vsi ukrepi zaradi kršitve delovne dolžnosti.

- ILIC Ilija, delavec iz jeklarne, je dne 16. 10. 1967 prišel vinjen v tovarno, se perekal z delavci in udaril mojstra Godec Franca, drugo jutro pa je prišel vladjen na delo in na zahtevo obrato-

vodje, da si mora dati preiskati kri v Zdravstvenem domu, ni takoj odšel k zdravniku, temveč šele po štirih urah. DSE je kljutne pa ga ni izključil, temveč mu je izrekel opomin.

3. HRIBAČ Anton, delavec v jeklarini, je neopravičeno izostal z dela dne 10. 13., 14., 15. in 18. 10. 1967, razen tega pa je kršil predpise varstva pri delu s tem, ko je dovolil, da je žerjavodja premaknil vagon. DSE je kljutne pa ga ni izključil, temveč mu je izrekel ukrep — zadnji javni opomin.

4. PAVLINČ Adolf, delavec iz gradbenega oddelka, je dne 20. 8. 1967 ob 23.20 uri, ko ni bil na delu, prisel pred vratarino in izviral službočnega čuvanja Šeško Jožeta tako, da je Šeško uporabil pištol v dvakrat ustrelil.

Iz podjetja je bil izključen:

- OCVIRK Marjan, delavec iz jeklarne, zaradi neopravičenega izostanka dne 28. 4. 1967 in 30. 9. 1967 ob upoštevanju, da so mu bili izrečeni že vsi ukrepi. Za izključitev je glasovala večina vseh članov DSE.

PRAVNA SLUŽBA

NE TAKO TOVARIŠI!

Prijenčevanju med delovnim časom, prihodu na delo v vinjenem stanju, se je zadnje čase pridružila še nova kršitev, ki po svoji teži ni nič manjša; prihajanje v podjetje v vinjenem stanju izven delovnega časa, v poznih nočnih urah. Zavedati se moramo, da je tako prihajanje v podjetje hujša kršitev delovne dolžnosti in da neredi, povzročeni v vinjenem stanju, grobi izpadi proti delavcem, ki so na delu, niso vredni poštenega človeka in dobrega delavca.

Komisija za varstvo delovnih dolžnosti za take kršitelje ni imela ukrepa, ki bi ga izrekla, zato jih je predlagala delavskemu svetu enote, ki bi naj v teh primerih sklepal o izključitvi.

Tov. P. A. je v poznih nočnih urah prišel v podjetje v močno vinjenem stanju z namenom, da bi izviral čuvaju S. J., ki je bil takrat na delu in s katerim ima neke stare prepire. Besede vinjenega in treznega so se menjavale, vino je storilo svoje in iz prepira je prišlo do groženj in žalitev. Čeprav ga je čuvaj

miril in ga opozarjal, da bo moral poklicati milico, je P. A. izgubil še tisto kontrolo nad seboj, ki jo je imel ter skrajno primitivno pobral kamen ter ga vrgel proti čuvaju, ki se je zadnji moment izognil. Tedaj je tudi S. J. izgubil oblast nad seboj, stekel je po pištolu in brez ponisleka dvakrat ustrelil; enkrat v zrak, enkrat pa v smeri P. A., ki se je hitro streznil in začel bežati. Čuvaj je potem poklical milico, da je intervenirala.

Komisija je v postopku za obravnavanje kršitev delovne dolžnosti ugotovila, da je P. A. tako težko prekršil delovno dolžnost, da se naj DSE odloči, ali bo lahko P. A. po vsem tem še ostal v podjetju ali ne. Čuvaju S. J. pa je izrekla zadnji javni opomin, ker je na nedovoljen način uporabljal strelno orožje in ker je bil k dejanju izvran.

Drugi primer: Čas dogajanja zopet okoli polnoči. Močno vinjen I. I. je prišel v obrat popolnoma brez vzroka, saj je imel še zjutraj delo. Ker je v obratu razgrajal, so ga delavci opominjali, on pa jim je to zameril in je hotel do mojstra, da bi se mu pritožil nad delavci, ki so ga zmerjali, da je vinjen. Ker ga je mojster postal domov, se je I. I. tako razburil, da ga je udaril in še posredovanju nadzorne službe odšel domov.

Drugo jutro je prišel vinjen na delo. Obratovodja ga ni pustil delati, temveč ga je poslal v zdravstveni dom na odvzem krv. I. I. pa se je javil v zdravstveni domu še čez tri ure, se do takrat streznil in dobil potrdilo, da ni vinjen.

Komisija je glede na težo storjene kršitve predlagala DSE, da sklepa o izključitvi I. I. iz podjetja. DSE je sicer

obsodil početje I. I., vendar ga ni izključil, temveč mu je izrekel zadnji javni opomin z resnim opozorilom, da bo pri prvi ponovni kršitvi, ki jo bi povzročil, izključen iz podjetja. M. M.

Odslej le še pritisak na stikalo

Vsi poznamo ozek dolg dimnik nad elektroplavzjem, iz katerega gori in ki je ponoči podoben veliki baklji. Dimnik služi za odvod surovega in čistega HT plina, ki je strupen in ga zaradi tega zažigajo.

Doslej je moral delavec z goРЕco bakljo splezati po dimniku navzgor in neposredno privžgati plin. To je bil nevaren posel iz treh razlogov. Prvič, delavec je plezel mimo električnega voda visoke napetosti, drugič obstajala je nevarnost opečlin, posebno še pri nizkem zračnem pritisku in tretjič prižigalec bi bil lahko padel z nezavarovane strehe.

Tovariš inženir Knez je dejal: »Dasi je bil to malo problem, mi je doslej neprestano rojil po glavi. Preizkusili smo že različne načine avtomatskega vžiganja, tudi inozemske, vendar brez uspeha. Vedno sem bil v strahu, da se bo zaradi tega nekom nekaj zgodi.«

Zvedeli smo, da je po zaslugu ing. Kaporja ta problem sedaj rešen. Ing. Kapor je namreč izdelal preprosto napravo, s katero je mogoče ob vsakem času s pritiskom na gumbo privžgati plin. Ing. Kapor meni, da se o taki malenkosti ne izplača pisati v časopisu. Mi pa smo bili drugačnega mnenja. Naprava se razlikuje od drugih podobnih naprav po tem, da tukaj gre za materialni pritrjanek, marveč za varnost človeka.

Program dela mladine

Na 2. redni seji Tovarniškega komiteja ZM smo sprejeli sklep, da program pretekle mandatne dobe ne bomo veliko spreminali, temveč bi z že začetim delom nadaljevali.

Program dela smo razdelili v tri sekcijske. Vsaka sekcijska ima vodjo in dva člana:

1. Sekcija: EKONOMSKI ODNOSSI IN SAMOUPRAVLJANJE.

Vodja sekcijske je Vrečko Martin iz komerciale, člana pa sta Hergan Angelca in Jager Ivana.

2. Sekcija: KULTURA IN REKREACIJA.

Vodja sekcijske je Kaluža Vlado iz skladisca, člana pa sta Renata Skrt in Potočnik Albin.

3. Sekcija: SEKCIJA ZA IDEJNO-POLITICNO IZOBRAŽEVANJE.

Vodja sekcijske je ing. Goršek Martin, iz razvojnega oddelka, člana pa sta Pugelj Milan in Selinšek Janez.

O programu in delu posameznih sekcijskih bomo poročali v prihodnjih številkah Štoskega Železarsa.

R. S.

NEZGODE PRI DELU

V mesecu oktobru je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezgod pri delu:

Elektroplavž	2
Jeklarna	3
Valjarna	2
Livarna sive litine	6
Mehanična	1
Elektroobrat	2

S k u p a j : 16

Brez nezgod pri delu so bili naslednji obrati oziroma oddelki:

Livarna valjev
Modelna mizarna
Šamotarna
Obdelovalnica valjev
Energetski obrat
Promet
Ekspedit
Gradbeni oddelek
Razvojni oddelek
OTK
Komunalni oddelek
Ostalo

Na poti na delo in z dela so bile prijavljene 3 nezgode: 1 iz šamotarne, 1 iz prometa in 1 iz priprave proizvodnje. Od tega sta 2 primera iz avtobusne nesreče, ki se je zgodila dne 29. 10., ko sta trčila dva avtobusa.

Pri delu so se poškodovali:

ELEKTROPLAVŽ:

FENDRIH Stanko je z žerjavom prestavil pločevinasti bunker. Ko je odpenal vrv ga je ta udarila po glavi. Vrv je bila večkrat pripognjena in je ob sprostitti udarila delavca. Zadari nevestnega ravnanja s prizvovalnimi sredstvi imamo večino jeklenih prizvovalnih vrvi v neprimerinem stanju, kar vedno ogroža varno delo. Največkrat že nove vrvi takoj poškodujejo pri zapenjanju ostrih predmetov, ker jih ne zavarujejo z mehkimi oblogami.

SAVIC Jozo. Pri izkopu jarka za vodovod mu je spodrsnilo, spodaj stoječi delavec, ki je ravno takrat ramahnil s kramponom, ga je nehote udaril s kramponom po zapestju desne roke.

JEKLARNA:

KLAVŽAR Alojz je s pneumatikskim kladivom čistil dno plinske komore. Med delom mu je spodrsnilo, pri tem je z desno roko udaril ob steno komore in si poškodoval kazalec.

ZALOKAR Franc. Sodelavec je spuščal opeko po žlebu. Imenovanji mu pravočasno prijel opeke in mu je padla na palec leve noge.

BERK Martin je iz jame dvigal kose žlindre in jih metal v prekučnik, ki je stal ob jami. Kos žlindre se je odkrhnil in padel nazaj v jamo ter ga pri tem urezal na kazalec leve roke.

VALJARNA:

ŽMAHAR Jože. Pri prekladaju gredic z žerjavom je uravnaval sklad gredic, ter se pri tem urezal na koncu gredice v dlan desne roke, ker ni uporabil rokavice.

FUCHS Friderik. Med prevažanjem ingotov je iztiril voziček viseče proge. Ko ga je poizkušal utiriti se je snelo tekalno kolo vozička in mu padlo na levo ličnico. Kolo je bilo na osi slabo zavarovano.

LIVARNA SIVE LITINE:

KRIŽNIK Karel je brusil okrogel odlitek. Pri obračanju komada mu je ta padel na palec desne roke in mu ga poškodoval.

PETER Štefan je barval ulitke. Medtem, ko jih je premeschal mu je priletel v oko drobec od bližnjega brusilnega stroja. Pri tem delu bi moral nositi očala, za kar pa nadrejeni ni poskrbel.

VRHOVŠEK Ivan je privezaval večji odlitek na žerjav, med tem je pa žerjavovodja brez signala začel dvigati in ga je veriga stisnila za desno roko ob odlitek.

SELIČ Anton. Pri čiščenju žlindre s ponovce mu je brizgnilo želeso za čevlj in ga opeklo po gleznu.

OBREZ Štefan. Ko je prelival vodno steklo iz soda v posodo je izpadla iz soda strnjena kepa, vodno steklo iz posode mu je pri tem brizgnilo v oko.

PLANINŠEK Anton je obracial zgornji del kalupa. Pri tem se je kalup nenadoma zavrtel ter ga udaril po desnem kolenu.

MEHANIČNA DELAVNICA:

BEKUŠ Stanko. Pri montaži grelnih kač za topli zrak v jašku kamina v jeklarni je razbil opeko, da bi prestavil vzdiano sidro. Ko je razbil opeko mu je padla na roko s katero se je držal.

ELEKTROOBRET:

HLADNIK Franc. Pri prenasanju vroče kabelske mase je s ponlico zadel ob nosilec. Massa je pljušknila iz ponvice in ga opekla po prstih leve roke.

GOZDNIKAR Mirko je s ščipalkami skrajševal predolge vijake s katerimi je pritrjen opozorilni napis na vratih transformatorjev. Odščipljeni del vijaka mu je skočil v desno oko.

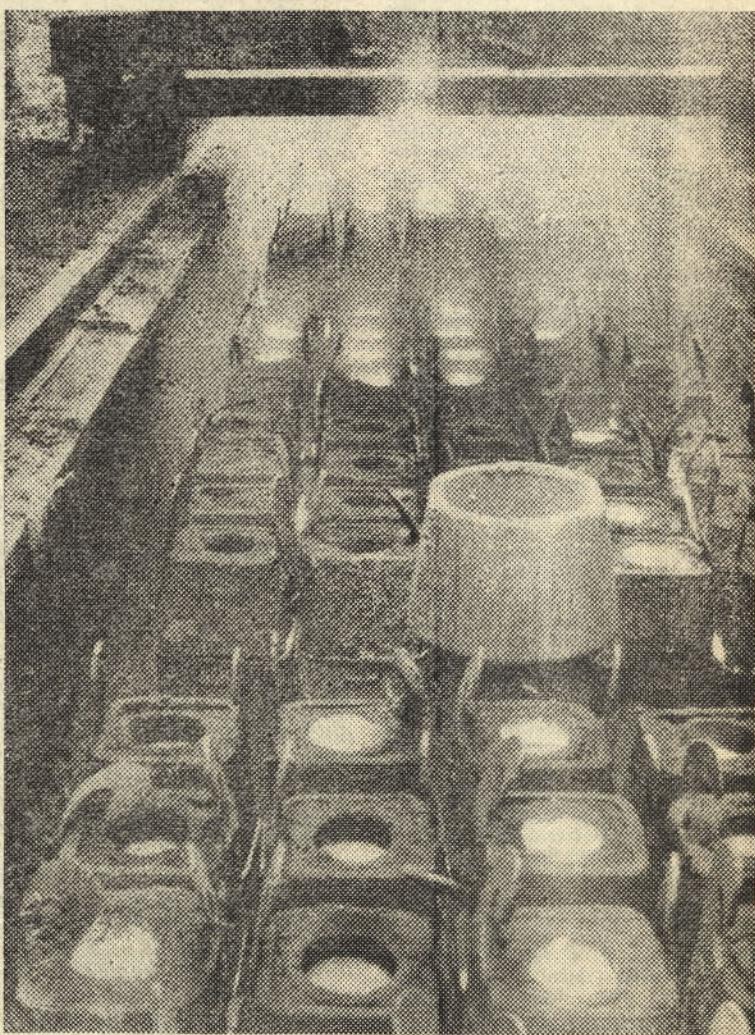
Na poti z dela sta se poškodovala v avtobusni nesreči, ki se je pripetila dne, 29. 10. 1967 BRENN Franc iz šamotarne si je poškodoval desno koleno in KRESNIK Viktor iz prometa si je poškodoval glavo. Na poti

na delo se je poškodoval VREČKO Ivan iz priprave proizvodnje. Ko je šel na avtobusno postajo ga je na cesti povozil osebni avto.

Primerjava števila 'nezgod' v mesecu oktobru zadnjih pet let.

Leto	1963	1964	1965	1966	1967
Nezgode pri delu	11	19	12	9	16
Nezgode na poti	10	4	3	1	3

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

V jeklarni

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

Konec januarja 1968 se zopet pričnejo intenzivni začetni, nadaljevalni, konverzacijski in korespondentski tečaji nemščine, italijansčine, angleščine, francoščine, ruščine in španščine.

Vsi tečaji so po 4 mesece, in sicer 2-krat po 2 uri tedensko, odvijajo se v 2 izmenah: Izmena A se prične ob 16. uri in konča ob 17.35; izmena B pa se prične ob 17.45 in zaključi ob 19.20.

Solnina za vse tečaje je ista in znaša 28.000 S-din ter je plačljiva v 4 obrokih; skripta dobite za doplačilo na centru.

Prijavite se takoj z dopisnico, na kateri navedite poleg stopnje in jezika tudi izmeno.

O pričetku in urniku tečaja bo potem sleherni pismeno obveščen.

Center za poučevanje tujih jezikov,
Celje, Cankarjeva 1/II.
Tel. št. 52-24 in 25-54

VII sprašujete

*Delavec P. T. sprašuje,
ali lahko za prestani strah
zahtega odškodnino?*

Odgovor:

Strah sodi med vrste duševne bolezni. Ker je torej bolezen, smo upravičeni do odškodnine, če nam je to bolezen povzročil nekdo drugi. Logično bi torej bilo, da se oškodovanec, ki utripi telesne poškodbe, pred zavarovalnico pojavi z odškodninskim zahtevkom ne samo za prestane bolečine temveč tudi za prestani strah.

Za »mali« strah nič odškodnine

S tem svojim zahtevkom pa bo pri zavarovalnici največkrat naletel na gluha ušesa. Zavarovalnica namreč poudarja, da za naveden strah ne priznava odškodnine in da je za to potrebna določena stopnja strahu. Na primer: v prometni nesreči je nastala le škoda na avtomobilu, šofer pa je odnesel celo kožo. V takem primeru zavarovalnica vozniku ne bo izplačala poleg odškodnine za vozilo še odškodnino za prestani strah.

Sicer pa je težko razmежiti velik strah od malega. Ne bi mogli reči, ali je strah večji v primeru, če voznik z veliko težavo uide kritični situaciji, ki jo je nekdo drugi zakril, ali v primeru, če se vozniku v kritični situaciji, ki jo je nekdo drugi povzročil, tudi nekaj zgodil. Navsezadnje določen strah pretrese tudi mimoidoče na cesti ter opazovalce z oken. V takem primeru bi se res težji odločili, kdo je preživel večji strah in kdo je bolj upravičen za odškodnino za prestani strah.

Prav zaradi tega strah ne more biti samostojen odškodninski razlog in višja sodišča navadno prisojajo odškodnine za strah v sklopu drugih odškodninskih zahtevkov.

Kdaj pa je lahko strah samostojen odškodninski razlog?

V Kopru se je zgodila prometna nesreča, v kateri je voznika s sopotnico zabilo v morje. Z veliko težavo je voznik reševal sopotnico, ki so ji že pojavile moči. Oba sta sicer odnesla celo kožo, vendar v tem primeru ne bo mogoče oporekat pravici do odškodnine za strah, ki ga je sopotnica preživila.

Strah kot samostojen odškodninski razlog je podan tu-

di v primeru, ko pride v letalu do okvare in so potniki seznanjeni s tem, da bo letalo zasileno pristalo npr. na travniku. Potnikom, ki tako katastrofo preživijo, gotovo ne bo mogoče odreči odškodnino za prestani strah. To velja za vse preživele v kakršnikoli letalski nesreči in za vse brodolomce.

Krog primerov, ko je strah samostojen odškodninski razlog, je torej na nek način zaključen. To je tudi razumljivo, saj bi bi sicer lahko semkaj prištevali vse mogoče vrste strahu, kot npr. vsakdanji strah vseh slepih, vsakdanji strah vseh nosečih žena itd.

Ker pa je krog primerov »strahu s strani sodišč v nem smislu sklenjen, je s tem tudi »pohod« strahu na poti do samostojnega odškodninskega zahtevka dejansko zaprt.

Iz pisarne pravne službe
M. M.

Kdo odloča in kdaj odloča?

Delavec A. T. vprašuje, v katerih primerih odloča upravni odbor, v katerih primerih odloča delavski svet podjetja in v katerih primerih delavski svet enote.

Odločitve sprejemajo le kolektivni organi upravljanja. Posamezniki odločitve le izvršujejo. Tu imamo izjemo: direktor podjetja odloča kot posameznik, vendar ima kot direktor poseben položaj, položaj organa upravljanja. Njegova oblastila so zakonska in pooblastila, ki izhajajo iz splošnih aktov.

Ko govorimo o prvi stopnji odločanja, mislimo pri tem na tiste organe upravljanja, ki prvi odločajo o neki zadevi, na primer gospodarski odločitvi, prošnji, zahtevi ali drugi vlogi. To so organi prve stopnje. V naši delovni organizaciji je to upravni odbor, pa tudi nekateri komisije DSP veljavno odločajo na prvi stopnji. Te komisije so: stanovanjska komisija, komisija za skupno potrošnjo, komisija za varstvo delovnih dolžnosti. Tudi odločitve glavnega direktorja so prvotopenjske. Zoper njegove odločitve na drugi stopnji odloča

Statut delovne organizacije predpisuje, kateri organi odločajo na prvi in kateri na drugi stopnji. Na drugi stopnji na-

vadno odloča najvišji organ upravljanja v podjetju. Ta pa lahko v določenih zadevah svojo pristojnost prenese na drugi organ, na kolektiv delovne enote. Zlasti velja to za zadeve iz medsebojnih delovnih razmerij, delitve in druge primere, ko gre za »decentralizirano« odločanje. Kolektiv delovne enote lahko odloča neposredno, lahko pa posredno po svetu ali drugem organu, kakor ga določa Statut. Tako v naši delovni organizaciji odločajo delavski sveti enot s področja delovnega reda, discipline in delovnih dolžnosti tudi takrat, kadar gre za odločitve na drugi stopnji. Pristojnost odločanja je tem organom dana s strani DSP s pooblastilom v Statutu.

Taka ureditev odpira naslednje vprašanje: delavski svet podjetja je hierarhično nad delavskim svetom enote. In če odloča komisija delavskoga sveta podjetja (npr. komisija za varstvo delovnih dolžnosti) na prvi stopnji, kako lahko na drugi stopnji odloča delavski svet enote, ki je hierarhično nižji? Odgovor je le v tem, da ne gre za hierarhijo, oziroma ne gre niti za podrejenost, niti za nadrejenost, marveč gre za razdelitev pristojnosti, ki ima v pogojih naše delovne organizacije in njenih organov upravljanja svoje opravičilo v tem, da je npr. odločanje s področja varstva delovnih dolžnosti na drugi stopnji učinkovitejše pred delovnim kolektivom enote. Učinkovitejše je zaradi tega, ker delavec krši delovno dolžnost v svoji delovni enoti (izo-

stanek z dela, zamuda, kršitev varnostnih predpisov, malomaren odnos do dela, prihod na delo v vinjenem stanju ipd.), ki trpi škodo zaradi takšnega njegovega odnosa do dela. Delavci — samoupravljavci neposredno občutijo posledice takega ravnanja sodelavca, pa tudi poznajo ga najbolje.

Tudi zahtevi po ugotovitvi materialne resnice in ob izrejanju ukrepov, nadalje ugotovitvi vseh okoliščin v katerih je bila izvršena kršitev delovnih dolžnosti bo zadoščeno v največji meri tedaj, če bo kršitev delovnih dolžnosti obravnaval tisti organ, ki je ne posredno tudi najbolj zainteresiran.

Tu je treba poudariti, da gre za drugo stopnjo odločanja in za kršitve delovne dolžnosti, torej vedno za pritožbo zoper odločbo, izdano na prvi stopnji. To pomeni, da je bila zadeva že obravnavana in da je bilo onej že odločeno, je pa odločitev napadena, jo je na drugi stopnji objektivno oceniti in ugotoviti osnovanost oziroma neosnovanost ugovora (pritožbe). Odločitev v takem primeru zadeva ponovno ugotovitev dejanskega stanja skozi navedbe ugovora oziroma pritožbe.

Tako na prvi kot na drugi stopnji so odločitve zelo odgovorno delo. Se zlasti to velja za odločitve na drugi stopnji, kadar gre za pritožbe.

Posebno poglavje so seveda odločitve o gospodarjenju.

J. V.

VII odgovarjam

Komisija za družbeno aktivnost žena pri Sindikalni organizaciji Železarne Štore, je v septembru organizirala izlet v Trakoščane nedaleč od Zagreba. Po nasmejanih obrazih, ki jih vidimo na sliki, lahko ocenimo, da je bil izlet prijetno doživetje. Foto W. S.

O privezovanju bremen

Prenašanje bremen v naši dejavnosti vsekakso spreminja proizvodnjo. Ker pa je proces proizvodnje v glavnem zastarel in primitiven, je pri samem transportu še povsod močno angažiran živ človek kot privezovalec, usmerjevalec, ali pa tudi kot transporter, saj dviga, razklada in prenaša bremenja s svojo lastno silo.

Pri transportu bremen z žerjavami, ki je pri nas najbolj razširjen v sami proizvodnji sta vedno angažirana vsaj dva delavca: žerjavovodja in privezovalec. Včasih pa tudi več. Privezovanje in prenašanje bremen je torej delo skupine ljudi, kjer je predvsem važno dobro in razločno sporazumevanje med privezovalcem in žerjavovodjem. Dviganje in prenašanje bremen predstavlja veliko nevarnost za privezovalce in tudi za okolico. Vsako dvignjeno breme predstavlja potencialni vir nevarnosti, če se prične nekontrolirano dvigati. Zato je pri tem delu potrebno vestno izpolnjevati vse varnostne ukrepe, da se delo zanesljivo varno odvija.

Pri delu v naših obratih se ob transportu bremen z žerjavami dogajajo različne nezgode. Najpogosteje privezovalcu stisne roko med verigo in breme, ker žerjavovodja prične prehitro dvigati. Na poškodovanih vrveh, kjer potrgane žice štrlijo iz vrvi, se privezovalci velikokrat zbodejo. Velika in težka bremena obešena na kavelj žerjava imajo veliko vztrajnost, ter pri obračanju poškodujejo privezovalca, če ga stisnejo ob kakšen steber ali predmet. Pri odlaganju bremen na nevarni podlagi se breme sunkovito premakne in poškoduje prive-

zovalca. To so najpogosteje nezgode. Najtežje nezgode se zgodijo v primeru, če se pretrega privezovalna vrvi ali veriga, ali pa se slabo privezano breme med prenosom izmakne iz vrvi in pade na privezovalca ali na kakšnega drugega delavca v bližini. Varnostni predpisi prepovedujejo delavcem, da bi se zadrževali pod visičim bremenom. Breme, ki z višine pada na delovišče pa lahko vseeno poškoduje delavce v bližini, saj razni predmeti na tleh odletijo v vse smeri. Pri padcu se tudi breme poškoduje, lahko pa poškoduje dragoceni stroj, instalacije ali izdelke.

Privezovanje in prenašanje bremen je odgovorno delo in zahteva veliko resnosti in predvsem sodelovanja. Zaradi pomajkljive organizacije dela v skupini in pomanjkanja dobrih privezovalnih sredstev je delo privezovalcev včasih zelo otežkočeno. Taki neurejeni pogoji dela povzročajo pri delu nervozno, naglico pri delu, nestrokovno delo in škodujejo tovarškim odnosom med sodelavci, ki se pri delu včasih prepirajo in celo zmerjajo.

Posebnost pri našem transportu bremen z žerjavami je prenašanje prekučnikov in drugih vozičkov s tira na mesta potrošnje materiala oziroma do mesta nakladanja izdelkov. Transport materiala po tirkih namreč ne dovaja materiala do mesta potrošnje. Naši tirni vozički pa niso posebej prirejeni za prenašanje z žerjavom in se pri prenašanju hudo kvarijo. Tudi učinkovitost sedanjega transporta ni zadovoljiva, saj okorni vozički zavzemajo veliko prostora, imajo pa sorazmerno zelo majhno koristno

prostornino. Za prenašanje vozicakov bi morali vozičke ustrezno ojačati in opremiti s kavljijo za privezovanje. Še boljša rešitev pa bi bila bolj funkcionalna konstrukcija vozička, ki bi ustrezal vsem tem zahtevam.

Navedena problematika je stalno pričujoča in ne smemo več odlagati z urejanjem. Usposobiti je treba vse privezovalce za strokovno in varno delo pri privezovanju in prenašanju bremen. Vodstva obratov morajo skrbeti, da bodo imeli pri-

vezovalci vedno na razpolago dovolj dobrih privezovalnih sredstev. Organizirati je treba preizkušanje in označevanje nosilnosti privezovalnih sredstev ter redno vzdrževanje. Pri delu pa je treba predvsem mlajšim delavcem strokovno svetovati in jih vzbudjati k varnemu delu.

Le tako bomo uspeli preprečiti najhujše nezgode, ki pri takšnem delu lahko nastanejo.

L. F.

EKSPANZIJA JAPONSKE INDUSTRIJE

V zadnjem času se daje velik pomen ekspanziji Japonske jeklarske industrije, kar je razvidno iz naslednjih podatkov:

	v mil. ton
leta 1950	4,8
leta 1955	9,4
leta 1960	22,1
leta 1966	47,7
leta 1970	64,4

Japonska predvideva, da bo investirala leta 1967/68 v jeklarsko industrijo 840 milijonov \$, kar znaša več kot investicije v vse ostale panoge. Japonci so glede nadaljnje ekspanzije optimisti, ker predvidevajo, da bodo obdržali sedanji tempo industrijskega razvoja.

Za Japonsko je značilno, da ji manjka surovega železa, ki

ga je morala uvoziti v letu 1964 v viši 3,4 milijonov ton, 1965 2,6 milijona ton, v letu 1966 pa 2,4 milijona ton. Predvideva se, da bo Japonska do leta 1975 investirala v industrijo jekla 3,5 milliard.

NAPAK RAZUMEL

- Kako ti je ime, fant moj?
- Miha Zic!
- Aha, in kako je ime tvoje mu očetu?
- Tudi Zic!
- Že, že, saj ima vendar tudi svoje očete dve imeni. Kako mu pravi tvoja mama?
- Aja, nisem vas takoj razumel. Mama mu pravi »pijanu staru!«

samoupravljanja, ki jim, kot pravite, radi prisostvujete?

O tem bi se dalo govoriti še in še. Na primer o tem, kako potekajo seje delavskih svetov, kako prihajajo delavci s svojimi predlogi pred delavski svet, kako se sklepi sprejmejo, potem pa se ne izvršujejo. Meni osebno je zelo neugodno, kadar posečem v diskusijo, da v kratkih besedah ne morem povedati tistega, kar bi hotel in tako ne morem enakopravno diskutirati s tistimi, ki se že med službenim časom pripravljajo na diskusijo...

Kaj pravite o trenutni gospodarski situaciji podjetja?

Mislim, da so danes komercialisti tisti, ki so poklicani, da

NAŠI OBRAZI

Našli smo ga v livarni sive litine. Tam dela že 21 let. Dela ima več kot preveč. Ko smo ga zaprosili za 20-minutni razgovor, nas je poučil, da sicer rad kaj pove, da pa med delovnim časom nima proste niti ene same minute. Zato smo ga po »šihtu« pričakali pri izhodnih vratih. Ni si dal dvakrat reči in že nam je bil pripravljen marsikaj povedati. Rad odkrito govoril, tako kot misli. Vsled tega prav rad prisostvuje sejam organov samoupravljanja, kjer lahko na demokratičen način diskutira o vseh najaktualnej-

ših problemih podjetja. Preganja ga občutek, da se marsikdo boj njegove obilne diskusije.

»Zgodilo se je, da je prišel v naše podjetje ugledni politični delavec in takrat so se nekateri bali, da bo vse skupaj vse preveč dolgo trajalo, če se bom v diskusijo vključil tudi jaz. Bil pa sem na diskusijo dobro pripravljen, govoril sem z jezikom preprostega delavca in na koncu požel obilen aplavz.«

Tovariš Krajšek, ali nam lahko povedete kaj o sejah organov

Prenehanje delovnega razmerja

Delovno razmerje za nedoločen čas in za določen čas lahko preneha po volji delavca, po zakonu in po volji delovne organizacije, brez pristanka delavca, v natanko določenih primerih.

Delovno razmerje za določen čas preneha s pretekom časa za katerega je bilo sklenjeno. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje:

— če ostane delavec na delu še potem ko je potekel določeni čas za njegovo delo, se delovno razmerje za določen čas spremeni v delovno razmerje za nedoločen čas;

— če je delavec sprejet za določen čas, premičen na drugo delo kar pomeni, da gre za drugačno delo, kot je bilo dogovorjeno ob sklenitvi delovnega razmerja za določen čas, je treba upoštevati določila splošnega akta in dogovorjeno trajanje delovnega razmerja.

5. DELO. KI NI DELOVNO RAZMERJE, OZIROMA POSEBNE VRSTE DELOVNEGA RAZMERJA POGOBDENOGO DELO

Pogodbeno delo ni delovno razmerje. Pogodbeno delo je dopustno le v določenih primerih, kadar gre za »občasno in začasno trajanje dela in kadar gre za majhen obseg dela. Primeri ko se lahko dogovori določeno delo morajo biti določeni v statutu. Take vrste delo smejo opravljati le osebe, ki jim to delo ne predstavlja glavnega vira dohodkov za preživetje, druge osebe pa le tedaj, če je obseg dela majhen. To so taka dela in naloge »ki po svoji naravi niso take, da bi bilo v delovni organizaciji potrebno posebno delovno mesto, ker so občasna ali začasna in ne trajajo brez presledka dalj kot tri dni«. Za delovno razmerje se tudi ne šteje opravljanje dela in nalog, ki po svoji naravi in

pomenu za organizacijo dela zaradi svojega majhnega obsega in zaradi svoje občasnosti oziroma začasnosti niso take, da bi bilo v organizacij delu potrebovanje posebno delovno mesto.

Navedeno delo je tako imenovano »honorarno delo«, ki je omejeno glede trajanja in obsega in tudi po tem, kdo ga lahko opravlja.

»DOPOLNILNO DELO«

Poleg svoje zaposlitve sme delavec delati tudi drugo delo (pri drugem delodajalcu). Predpisi urejajo to delo le za primere, ko delavec »sme poleg svojega dela uporabljati delo drugih oseb« to pa velja le za delo pri zasebniku, vendar praksa kaže, da se »dopolnilno delo« opravlja tudi v drugih

primerih. Npr. neko delovno mesto zahteva delo dveh ur dnevno. Tako delo lahko prevzame oseba, ki je v delovnem razmerju z drugo organizacijo. Vendar mora biti tudi delovno mesto s takim trajanjem delovnega časa objavljen z javnim sredstvom za informacije. Če taka objava ni bila uspešna, se lahko odda delo tud delavcu, ki dela v organizaciji, kjer je tako delovno mesto.

»NADURNO DELO«

Nadurno delo oziroma delo, doljše od polnega delovnega časa, lahko obravnavamo le v zvezi z delovnim razmerjem (za nedoločen ali določen čas). Nadurno delo se lahko opravlja le v skladu z določili statuta, to je v natanko določenih primerih.

VJ

POSLEDICA REDUKCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE NA PLAVŽU: 33 MILIJONOV S-DIN IZGUBE

Članom delovne skupnosti je znano, da obrat elektroplavž zaradi nedavne nepredvidene redukcije električne energije od vključno 1. in 8. novembra tega leta ni obratoval. Izguba, ki je s tem v zvezi nastala izhaja iz dveh naslovov in sicer iz naslova fiksnih stroškov in iz naslova vrednosti izpadle proizvodnje.

Podatki tehničnega sektorja kažejo, da smo zaradi omenjene redukcije električne energije na vsakih 24 ur izgubili 150 ton surovega železa, 90.000 Nm³ TH plina ter 20 ton SM jekla zaradi izpada tekočega vložka in plina. Ta proizvodnja surovega železa predstavlja dnevno vrednost 12 milijonov S-din.

Stvarne izgube pa izhajajo iz naslova fiksnih stroškov elek-

troplavža v višini 22.500 N-din, pojavili so se obrobni stroški v jeklarni v višini 2.828 N-din, transportni in manipulativni stroški za nabavo belega surovega železa v višini 13.203 N-din, kakor tudi stroški, ki so nastali v zvezi s penali pri kupcih zaradi neizdobavljenih robe v višini 364 N-din. Dnevno smo torej zaradi redukcije električne energije imeli čiste izgube v višini 4.131.500 S-din, ali 33 milijonov v osmih dneh.

Naše podjetje je o tem obvestilo ZIS v želji, da se ta problem na kakršenkoli način reši, saj takšna izguba predstavlja za podjetje vsekakor hud udarec, posebno še v današnjih zaostrenih pogojih gospodarjenja.

P. L.

resijo trenutno slabo situacijo podjetja z odkrivanjem novih, predvsem tujih tržišč, kajti zdi se, da je naš trg prenasičen in smo z naročili že na koncu. Izvoz bi naš vse skupaj rešil.

Vprašanje, ki ga vsakemu postavimo: kaj menite o razdeljevanju OD?

Ne razumem se dosti na dotok denarja in njegovo razdelitev. Dejal bi samo to, da se pri nas vse preveč govorijo o povprečju osebnih dohodkov, premašo pa o tem, koliko je takšnih članov delovne skupnosti, ki prejemajo dosti nižje OD od povprečnih in koliko je takšnih članov v tem ali onem obratu.

Upravni odbor je zahteval postritev ukrepov zoper kršitev

delovnih dolžnosti v zvezi z našato situacijo po gospodarski reformi. Kaj menite o tem?

Popolnoma pravilno. Potrebno je samo še, da se nekdo vsako jutro postavi k vratarju in zapiše tiste nekaternike, ki zamujajo na delo. Če bi se to izvedlo, bi mora biti pravna pisarna non-stop odprta, toliko bi bilo »delavcev« za disciplinsko.

Se eno obvezno vprašanje. Kaj delate v prostem času?

Lovec sem. Zaradi tega mi je včasih neprijetno, ko v tovarni govorim z nekom, ki je tudi lovec. Vsakdo misli, da med službenim časom govoriva o zajcih, fazanih ali divjih svinjah. Vprašam pa se, o čem neki se pogovarjajo.

varjata tista dva, ki imata vsak svoj avtomobil ...

Ali gledate televizijo?

TV aparat sicer imam, vendar pa obvezno gledam le oddajo »Aktualni razgovori«. Tam se pogovorijo čisto po domače in menjim, da bi nam lahko ti pogovori služili za zgled, kako se vprašuje preprostega delavca.

Kaj želite pri vašem nadaljnjem delu?

Da bi bilo dela dovolj in da ne bi bilo bojazni, kdo bo šel iz podjetja in kdo bo ostal.

Koga predlagate za naš delovni intervju?

Našega predsednika upravnega odbora, tov. Šeligo Vinka.

M. M.

SLOVENSKI OKTET V ŠTORAH

Tisti, ki niso prišli na koncert Slovenskega okteteta, ki je bil v soboto, dne 11. 11. 1967 v telovadnici osnovne šole v Storah, so zamudili nadvse prijeten večer poln umetniškega doživetja. Slovenski oktet je s svojo izredno ubranostjo, z dovršeno dinamiko in z virtuznim izvajanjem tako umetnih, kakor tudi narodnih pesmi ponovno dokazal, da je na tem področju vodilni ansambel pri nas. V devetdesetih minutah se je pred nami zvrstila vrsta prefinjenih vokalnih barv, od najčistejšega liričnega pejsaža slovenske narodne pesmi, do najtemnejših odtenkov črnskega spirituala.

Nepozabni nam bodo ostali v spominu solisti: Danilo Čadež in Peter Ambrož s čudovitim liričnima tenorjem, ki spominjata na pokojnega Janeza Lipuščka, Božo Grošelj s svojim dovršenim in doživetim prednašanjem, Tone Kozlevčar s svojo neposrednostjo ter Peter Care s svojim mogočnim basom.

Slovenski oktet nam je tokrat pripravil tudi presenečenje: v njegovem sestavu je kar polovica novih obrazov. Povsem razumljivo in naravno je, da se v človeku ob taki sprememb porajajo določeni dvomi, posebno še, če gre za vrhunski ansambel, kakršen je Slovenski oktet. Toda — presenečenje je bilo popolno: kljub bistveni zamenjavi članov ansambla je pred nami zadonela pesem v stilu »starega Okteta«, še več, tu in tam je bilo opaziti celo nove kvalitete.

Še beseda o obisku. Popoldanski koncert za šolsko mladino je bil zelo dobro obiskan in predstavnik Slovenskega okteteta je dejal, da je bil to doslej njihov najboljši stik z mladino. Obisk večernega koncerta pa je bil številčno šibkejši, saj je ostala dobra polovica 320-sedežne dvorane prazna.

Prav gotovo bom izrazil mnenje vseh, ki so bili na koncertu Slovenskega okteteta, če ob koncu zapišem, da nas je koncert navdušil, kakor tudi, da je že lja nas vseh, da bi bilo v Storah takšnih prireditev čim več.

PL

RAZMERJE

»Veste, tovarš Zic, mi pišemo vsak dan pri kosišu vino in vodo.«

»Tako? In v kakšnem razmerju?«

»Ja, to je pa tako: moja žena piše vino jaz pa vodo.«

Ferme Ivan
dipl. oec.

JEKLO DOMA IN SVETU

Domače tržišče jekla

Celotni promet blaga je v prvem polletju 1967 v primerjavi z istim obdobjem 1966 dosežen s 97,5 %, in sicer na domačem tržišču 97 %, na izvoznom tržišču pa 99,5 %.

Težave v plasmanu domače proizvodnje zaradi liberalizacije uvoza jekla so imele za posledico zmanjšanje proizvodnje za 20 % z ozirom na plan, ki je bil postavljen za 13 % višje od dosežene proizvodnje v letu 1966. Za leto 1967 se je predvidevalo, da bo naše gospodarstvo absorbiralo povečano proizvodnjo jekla in da bo koordiniran uvoz jekla za domačo proizvodnjo v cilju, da bi se kapacitete maksimalno koristile. Trend rasti v industriji za prvo polletje 1967 se giblje z indeksom 100 v primerjavi z istim obdobjem 1966, medtem ko je uvoz povečan za 10 %. Skupna dobava jekla iz domačih jeklarn je v prvem polletju za 3 % nižja od prvega polletja

1966, kar bi bilo še nižje, če ne bi bile te dobave rezultat zastalih naročil iz leta 1966. Na zmanjšani promet jekla je vplival tudi problem obratnih sredstev. Naročila v drugem polletju se zmanjšujejo, kar ima za posledico redukcijo proizvodnje surovega jekla. V posebno težkem položaju so železarne Jesenice, Nikšič in Smederevo glede naročil pločevine; glede šivnih cevi Železarna Sisak; glede hladno valjanega jekla železarn Nikšića, Jesenice in Ravn ter glede kovanih proizvodov Železarna Jesenice in Ravne. V posebno težkem položaju so železarne, ki proizvajajo plemenita jekla. Zaradi nezadostnih domačih naročil so morale železarne, da bi zaposlike svoje kapacitete, iskati plasman v izvozu, čeprav niso grajene za izvozno dejavnost. V spodnji tabeli prikazujemo pregled prometa jekla na domačem tržišču v prvem polletju 1967 in 1966:

Proizvod	iz železarn		iz uvoza		skupno	
	1966	1967	1966	1967	1966	1967
profili	314	329	91	114	405	443
ploščati proizvodi	196	151	258	271	427	421
ostali proizvodi	91	79	25	27	116	106
S k u p a j :	575	558	373	411	948	970
Index %		97		110		102
Izvoz	114	117				

Iz gornje tabele je razvidno, da je domače tržišče v prvem polletju 1967 za 2 % boljše založeno, kot v prvem polletju 1966. Zaradi nekoordiniranega uvoza jeklarskih proizvodov (10 % povečanje) je prišlo do zalog, vsled česar se je domača

proizvodnja znašla v brezupnem položaju. Naročila v četrtem kvartalu so za masovna kakor plemenita jekla neznatna, kar vodi do nadaljnega zmanjšanja domače proizvodnje.

Potrebe jekla za leto 1968

Proizvajalci jekla so skupno s potrošniki jekla analizirali potrebe za leto 1968, da bi na podlagi teh ocen ugotovili, koliko jekla bo potrebno uvoziti.

Upoštevajoč počasni trend rasti potrošnje jekla je ugotovljena potreba jekla za 1968 leto v višini 1,980.300 t. Proizvajalci predvidevajo proizvodnjo kvalitetnejših jekel in spremenjen asortiman, da bi lahko zadovoljili potrebe potrošnikov v višini 1,476.800 t, razliko 503.500 ton pa bi uvozili. Potrebe za betonsko železo, šivne cevi, vleče-

no in kovano jeklo bodo v celoti zadovoljile domače železarne, uvozili pa bi posamezni asortiman debele pločevine, posebno tiste, ki jo rabi ladjedelnštvo.

Potreben bo maksimalno uvažati iz vzhodnih držav in to 55 %, razliko pa iz konvertibilnega področja. Da se ne bo ponavljala praksa uvoza iz leta 1966 in 1967, bo potrebno v letu 1968 zagotoviti koordinacijo in organizacijo uvoza kot enega od pogojev za ureditev tržišča jekla.

Nespremenjen položaj na svetovnem tržišču jekla

Čeprav se je situacija v septembri izboljšala v posameznih panogah gospodarstva razvitih držav, je tržišče jekla nespremenjeno, opaža se celo poslabšanje, ki se zlasti odraža pri izvozu jeklarskih proizvodov. Zahodnoevropsko tržišče, tako domače kot zunanjje je neaktivno. Pričakovalo se je zmanjšanje proizvodnje v prvih osmih mesecih tega leta v primerjavi z istim obdobjem v letu 1966. Države skupnega tržišča so proizvedle v osmih mesecih 58,92 milijonov ton, kar je za 2 milijona ton več kot v istem obdobju v letu 1966. Predvidevajo,

da bo do konca leta dosežena proizvodnja 90 milijonov ton.

Naročila so se povečala za približno 4,7 milij. ton. Od tega odpade na domača naročila 3,59 milij. ton, za izvoz pa 1,1 milij. ton. Vidi se, da ni tako neugodna situacija, kot so na začetku leta pričakovali. Kupci na domačem tržišču še vedno čakajo na ugodnejše cene in ne naročajo na zalogo. Velik problem predstavlja izvoz profilov pločevatih ter paličastega jekla. Edino za valjano žico veljajo stabilne cene.

Cene zahodnoevropskih držav so bile v oktobru v primerjavi s septembrom naslednje:

	oktober	(v \$ fob)
	september	
gredice	61 — 62	61 — 62
betonsko jeklo	75	76,5
paličasto jeklo	76	78
valjana žica	82	80 — 82,5
nosilci	81	81
pločevina	81 — 82	86 — 87
hladno valjana		
pločevina	103	105 — 106

Na britanskem tržišču se situacija ni mnogo menjala. Kapacitete so koriščene okoli 70 %. Potrošnja je v upadanju, to pa zaradi neaktivnosti v avtomobilski industriji. Slaba aktivnost je tudi v strojni industriji. Boljša situacija je pri potrošnji v ladjedelnosti. Izvoz se količinsko ugodno razvija, medtem ko pa cene zarađi vedno večje konkurenco padajo in je izvoz marsikaterih proizvodov nerentabilen.

Japonska pa je v primerjavi z zahodno Evropo in Anglijo dosegla ugodne rezultate z izvozem jeklenih cevi. Sovjetska zveza, Avstralija, in azijske dežele so postale zaradi zapore Sueškega kanala zanimive za plasman japonskih proizvodov jeklarske industrije.

Ameriško tržišče kaže najstabilnejšo situacijo. Dosežena proizvodnja je malo nižja od proizvodnje v istem razdobju preteklega leta. Po letnih dočasnih se je situacija popravila. Ameriška industrija jekla si prizadeva, da bi omejila uvoz jeklarskih proizvodov v ZDA in zaščitila domačo industrijo jekla. Uvoz v prvem polletju 1967 je bil za 13 % višji kot v istem obdobju v letu 1966. Uvoz hladno valjane pločevine je narastel za 47 %. Inozemski konkurenti prodajajo jeklarske proizvode

za približno 15 do 20 \$ po toni ceneje od domačih ameriških proizvajalcev. Iz tega je tudi razumljiva zahteva ameriških proizvajalcev jekla, da se zaščiti domača industrija.

Padec cen na tržišču starega železa

Ob koncu septembra in v oktobru se opaža na tržišču starega železa upadanje. Posebno je to prišlo do izraza v ZDA, kjer so cene padle na 27,83 \$ za dolgo tono. Padec cen starega železa bo imel za posledico poslabšanje položaja jeklarske industrije v bližnjem bodočnosti.

Zaradi padca proizvodnje jeklarske industrije v ZDA je padla tudi potrošnja starega železa za približno 10 %. Dosedanji stabilni položaj cen starega železa je posledica ugodnega izvoza preko 4 milij. ton v prvem polletju 1967, medtem, ko je v celiem letu 1966 znašal izvoz samo 5,86 milij. ton. Od te količine je Japonska uvozila tri četrtine. Zaradi vedno večje ekspanzije japonske industrije lahko ZDA računajo na ugodni plasman starega železa.

Počitek v gorah

Tesno ob steni

Veselje v vodi

Rezultati natečaja za dopustniško fotografijo

V 8. števki Štorskega Železara smo objavili natečaj za dopustniško fotografijo. Razpisane so bile tudi 3 nagrade in sicer za prvo mesto 5.000, za drugo 3.000, za tretje pa 2.000 S-din.

Na natečaju je sodelovalo 7 fotografov — amaterjev, ki so poslali od dve do 3 slike. Kljub podaljšanju roka ugotavljamo, da je naša trditev o pomanjkanju fotografov v Železarni Store vsekakor umestna.

Komisija v sestavi Stane Ocvirk, vodja službe varstva pri delu, Franc Gorjanc, obratovedja jeklarne, inž. Slavko Šubotič, asistent OTK in inž. Zoran Tratnik, vodja razvojnega oddelka, je ocenila posamezne fotografije in sklenila, da se dodeli:

- prva nagrada za fotografijo »Počitek v gorah« (Ivo Vrečko, priprava izvodnje);
- druga nagrada za fotografijo »Tesno ob steni« (Franc Mohorič, splošni sektor) in
- tretja nagrada za fotografijo »Veselje v vodi« (Anton Mackošek, energetski obrat)

Uredništvo

Načela sodelovanja

Če želite, da vas spoštujejo in priznavajo kot osebnost

... poskušajte tako v predpostavljenem kot v sodelavcu gledati človeka, ne pa samo funkcijo!

Vljudnost je način občevanja med ljudmi. To je prirodna lastnost, zato

... nikar takoj ne smatrajte vljudnost kot znak slabosti, odnosno ne pomislite, da nekdo od vas želi!

Kritika morebiti kritiku olajša srce, toda prizadete jezi, posebno če je neopravičena, zaredi tega

... se prej, predno kritizirate, prepričajte, kaj je resnica!

S prilizovalci se okoriščajo, vendar jih ne cenijo. Cenijo samo iskrene sodelavce. Zato boste brez skrbi

... in izrazite svoje mišljenje. Če je upravičeno, ga tudi zastopajte.

Sodelovanje ni ulica, v kateri se odvija samo enosmerni promet. Sodelovanje pričakujete od drugih in zato

... pokažite, da ste tudi vi voljni sodelovati, pa bo do to vaši sodelavci in predpostavljeni gotovo znali ceniti.

Prav gotovo želite vedeti, kaj oni »zgoraj« misijo, planirajo in zakaj. Pravilno vas lahko informira samo tisti, ki ve kaj želite vedeti in kaj mislite

... zato vprašajte o vsem kar vas zanima in povejte vse, kar vas tišči.

Govoričenja so lahko usodna. Vedno so negativna, če že ne po vsebini, pa po delovanju, zato

... ne bodite sokrivec. Prepričajte se, ali je točno in resnično to, kar prenašate.

Ne želijo vsi mladi, da ispodrinejo stare. Oni so tu, da pomagajo, zato

... postopajte z njimi tovarisko in prenašajte na njih svoje izkušnje.

EKSPANZIJA POLJSKE INDUSTRIJE JEKLA

Poleg Sovjetske zveze je Poljska glavni proizvajalec jekla Vzhodne Evrope. Leta 1950 je znašala proizvodnja 2,5 milijona ton, leta 1960 že 6,6 milijona ton, v letu 1966 pa je že dosegla 9,7 milijona ton. Za 1970 leto se predvideva proizvodnja 11,5 milijona ton.

Poljska industrija jekla se je posebno koncentrirala na zadovoljevanje potreb strojne in avtomobilske industrije, ladjedelnosti in za potrebe gradbeništva. Posebno se je povečala proizvodnja jeklenih cevi. Največji del surovega jekla predstavlja SM jeklo, medtem, ko je El jeklo zastopano le z 10% celotne proizvodnje. F. J.

Doprst REKREACIJA šport razvedilo, družabno življenje

NOGOMET

Končano je jesensko prvenstvo pionirjev in mladine v celjski nogometni podzvezi

Zima trka na vrata. Prvenstvo je končano. Treba se bo po kratkem odmoru preseliti v telovadnico, da se bo spomladi še naprej tako uspešno tekmovalo kakor minulo jesen. Dober start mladincev jim je prinesel 2. mesto v jesenskem delu tekmovanja. Pred zelo mladim moštvom je samo Celje-Kladivar, ki tekmuje tudi v interligi, to je med najboljšimi mladinskimi moštvimi Štajerske in sosednje Avstrije. Kljub temu, da je Celje-Kladivar naredil zelo nešportno poteko, saj je njihov trener hodil po Štorah od vrat do vrat ter »kapral« boljše mladince naj prestopijo v Celje-Kladivar in nam tako vzel dva boljša mladinka, je uspelo mladim nogometniščem štorskega Partizana-Kovinarja pristati čvrsto na drugem mestu, saj ima tretjeplasirani Žalec 3 točke manj. Ugoden žreb za nadaljnjo spomladansko prvenstvo, saj igrajo pretežni del tekem doma, daje upanje, da bodo naši mladinci ob koncu prvenstva tudi to mesto obdržali. Moštvo tvojroga pretežnega del mladincov iz ŠIKC, kar je tudi razveseljivo, saj bodo ti mladi ljudje večinoma ostali v Štorah, tako da bodo ti mladinci čez leto ali dve velika opora I. moštvu in za nadaljnji dvig nogometa v Što-

rah, ki je zadnja leta že stagniral.

Lestvica:

1. Celje	7	7	0	0	31:5	14
2. Štore	7	6	0	1	21:8	12
3. Žalec	7	4	1	2	17:18	9
4. Šmartno	7	4	0	3	16:13	8
5. Velenje	7	3	0	4	19:14	6
6. Olimp	7	2	0	5	11:16	4
7. Šoštanj	7	1	0	6	6:25	2
8. Rog. Sl.	7	0	1	6	12:31	1

Tudi pionirji so zaključili prvenstvo, toda manj uspešno. Popolnoma mlada ekipa pionirjev, ki je bila v jeseni na novo formirana, se ni mogla upirati fizično močnejšim nasprotnikom. Lahko pa rečemo, da so pionirji pokazali veliko srčnost in borbenost, tako da tudi pionirji obetajo čez leto ali dve dobro pionirske ekipo.

Lestvica:

1. Celje	5	5	0	0	14:1	10
2. Žalec	5	3	0	2	12:8	6
3. Celje B	5	3	0	2	11:7	6
4. Štore	5	2	0	3	6:9	4
5. Laško	5	2	0	3	6:9	4
6. Olimp	5	0	0	5	0:15	0

Naši nogometniki na graškem gradu

Moštvo Kovinarja in moštvo Donawitza pred pričetkom tekme

Partizan - Kovinar : Donawitz

Gostovanje avstrijskih nogometniščev v Štorah, dne 30. 9. 1967 se je končalo z zaslzeno zmago domačega moštva. Avstrijske nogometne moštve iz Štajerske Donawitz je pred tekmo pozdravil tov. Franulič Anton, podpredsednik nogometne sekcije. Gostje so se pohvalno izrazili nad lepotami športnih objektov, kakor tudi nad lepotami naše domovine. Po kon-

čani tekmi smo jih popeljali na počitniški dom Železarne Štore na Svetino. Ob dobrem razpoloženju smo navezali prijateljske stike med obema železarnama na športnem področju. Njihovemu vabilu za gostovanje naše ekipe v Avstriji smo se zelo radi odzvali. Tako smo se zmenili za povratno nogometno srečanje, dne 14. 10. 1967 v Donawitzu.

Partizan - Kovinar - Donawitz 10:1

Dvoštevilčen rezultat je bil dosežen na lepem stadionu v Leobnu. Moštvo Partizan-Kovinar je igralo kot v starih časih, ko smo tekmovali v slovenski ligi. Da, ko bi fantje tako igrali v prvenstvu. Moštvo je dobesedno pregazilo domačine in pokazalo pravo ekshibicijo sodobnega nogometa. Domačini so bili navdušeni nad igro naših fantov. V poklon smo dobili lepo športno trofejo, za kar so

se nam oddolžili z gostovanjem v Štorah, ko so tudi nogometnišči Donawitza dobili od nas lepo spominsko trofejo. Po končani tekmi so nam priredili družabni večer, na katerem je bilo polno prijateljskih stikov in dobrega razpoloženja ni manjkalo. Krepki stiski rok športnikov iz Železarne Donawitz in ob želji za srečno vožnjo smo se poslovili od teh zares prijubljenih nogometniščev.

S poti naših nogometniki po Avstriji

Pot v Leoben na prijateljsko mednarodno nogometno tekmo nas je peljala preko Šaleške doline. Gosta meglja nas je zajela pred Slovenj Gradcem, kjer smo imeli kratek postanek. Morali smo kupiti v cvetličarni šopek slovenskih nageljnov za moštvo Donawitza. Vožnjo smo nadaljevali preko Dravogradra in že smo se znašli na meji. Brez posebnih težav smo mejo zapustili ter smo v koloni vozili še del poti po lepi Koroški. Lepa pokrajina nas je navdušila, kajti tu je že lepo sijalo sonce, dan je bil veder, brez oblaka. Kilometri vožnje, ki smo jih puščali za seboj in že smo bili pred Zeltwegom. Tu smo se tudi razkropili. Na celu

je vozil naš pogumni Konrad, ki je kar zavil proti Judenburgu, vsi lostali, razen Galufa, pa za njim. Pot nas je peljala preko lepe Štajerske in pred dvanajsto uro smo že bili v Leobnu. V želodcih se je že kar poznalo, vsi smo mislili na »slovensko specialiteto«, ki smo jo vozili s seboj. »Kranjske« bi se bile dobro prileglo, toda tistega, ki se je izgubil od nas pred Zeltwegom, ni bilo od nikoder. Na nesrečo pa sta bila pri njem lonec in kuhalnik.

Končno, skoraj po enourni zamudi, je le prisopihal popularni »fičo« z vozačem Galufom. Takoj smo stopili v akcijo, da (Nadalj. na naslednji strani)

Spoti naših nogometašev po Avstriji

(Nadalj. s prejšnje strani)

skuhamo »kranjsko« specialite to. Dobili smo vode in nalili 2-litrski lonec, ta pa ni mogel sprejeti 20 komadov »kranjskih specialitet«, pa tudi kuhar nik na gorilni spirit, katerega lastnik je bil »zamudnik«, je slabo vlekel. Namignil sem, da bomo prepozni, če bomo morali trikratkuhati zaradi premajhnega lonca, ki je bil tudi last »zamudnika«. Kapetan ekippe in obenem zvesti »trpeza rac« je ostro pogledal in krop je že tekel po asfaltu, »kranjsko specialitet« in kruh pa je zmetal v prtljažnik Mirkovega avtomobila. Seveda vsi smo bili v smehu, samo »trpezarac« je bil slabе volje, da nam ni mogel postreči. Verjetno je že tudi njemu kruilo po želodcu, kakor nam. No, kapetanova ekipa (seveda z njim na čelu) je šla na igrišče lačna. Med tekmo pa smo vsi ugotavliali, da zato

igra Kovinar tako dobro, ker imajo vsi prazne želodce. Pot iz Leobna nas je peljala preko Brucka do Gradca in že srao se vzpenjali po strmi železnici na Graški grad. Po ogledu gradu smo pot nadaljevali do Puntigama, tu smo se še vsi odjezali s priznanim pristnim pivom in nadaljevali vožnjo proti domu. Tako smo, če lahko ob koncu rečem, naredili veliko klobaso, ki pa ni bila podobna »kranjski«. Da pa smo pot iz Leobna do doma vzdržali, nam je pri pomogla še »kranjska special iteta«, ki jo je »trpezarac« že v Leobnu dal skuhati, seveda v hotelski kuhinji.

V prihodnji številki Železara bomo napisali reportažo in objavili lestvico I. moštva. Ker bo prvenstvo zaključeno šele 10. decembra, vam zaenkrat še ne moremo objaviti lestvice.

A. F.

Livarna sive na izletu

Sindikalna podružnica livarne sive litine je nedavno priredila izlet svojih članov v Logarsko dolino. Iz pogovora z nekaterimi člani smo povzeli, da so bili izletniki navdušeni nad lepotami naših gora, dolin in temnih gozdov

**Pisma
z
i
s
t
v**

redno pošiljanje »Železarja«.

Iz daljne Makedonije se nam oglaša Ciril DIACCI, VP 4428/6, Prilep, ki vse člane kolektiva Železarne Štore prav lepo pozdravlja še sodelavce iz aglomeracije ter se zahvaljuje za

Uredništvo

Prijeten izlet

Tistega lepega oktobra sko dne, ko se je sonce še krepko uprlo na hribčke, posejane z vinogradji in sadovnjaki, ko so se gozdovi kopali v mavriči jessenskih barv in so se zlati listi vrtinčili v zraku, si je splošni in kadrovski sektor omislil svoj

vsakoletni piknik, v prijazne in vinorodne Črešnjice. Ob ajdovih žgancih z zeljem, ob specia litetah na žaru in dobrem mo štu so se razvezali jeziki in dobra volja je bila tu.

Tekst in foto: M-M

NOVOSTI V KNJIŽNICI

- DIN Taschenbuch 4 Teil A, Werkstoff normen Stahl und Eisen, Berlin, 1964, S-1724.
 IT — Priročnik, matematika-mehanika, I. knjiga, Izd. »Rad«, Beograd, 1966, S-2353.
 IT — Priročnik: Otpornost materijala, »Rad«, Beograd, 1966, S-2354.
 IT — Priročnik: Mašinski elementi, »Rad«, Beograd, 1967, S-2355.
 Saopštenje LAMA 1 (1966) Saopštenje instituta za alatne mašine i alate, Beograd, 1966, 2356, II-1966, 2356, III-2357, IV-2358.
 Obdelovalnost nodularne litine. Poročilo Ljubljana, institut za strojništvo, 1967 S-3247.
 Rakić R.: Dinamička analiza pogona bluminga sa programskim upravljanjem, Beograd, 1967, S-3248.
 Filipović V.: Analiza i upravljanje procesom aglomeracije, Beograd, 1966, S-2350.
 Dujmović J.: Matem. modeli... kod sistema sa raspodijeljenim parametrima, Beograd, 1966, S-3251.
 Muster J.: Centralna kontrola i evid. vratrostalnog materijala u svrhu poboljšanja kvaliteta, MI Ljublj. 1967, S-3252.
 Muster J.: Poizkus izdelave bazične mase... MI Lj. 1967, S-3253.
 Vodopivec F.: Elektronska mikroskopija in mikrofotografija v 1. 1966. Por. MI Lj. S-3254.
 PEVZNER A.: Pravovje osnovy upravljanja promyšlenosti, Moskva, 1966, S-1727.
 Spravočna knjiga po odtelčnym operacijam v masinostrojenii. Lenizdat 1966, Leningrad, S-1728.
 Svjetski almanah 1967. Godišnjak. Zagreb, 1966, S-1729.
 Kiselj E. I.: Organizacija truda issledovatelje i preoktirovčikov, Moskva 1967, S-1730.
 Kožuh J. A.: Avtomatičeskie gazoanaliz na domenih pečeh. Izd. »Metallurgi ja«, S-1736.
 Teplofizika v litejnem proizvodstvu. Izd. »Nauka i tehnik«, Minsk, 1967, S-1738.
 Džekson A.: Proizvodstvo stali s prime njenjem kisloroda. Perevod s angl.
- Izd. »Metallurgija« Moskva 1967. S-inv. 1914.
 Efimov A.: Forma slabingovih ... listovih sliškov. Izd. »Metallurgija« Moskva 1967. s; s-1735.
 Berg A. I.: Informacija, upravljenie, Izd. Ekonomika, Moskva 1966. Spravočnik svarščika, Moskva 1967, S-1739.
 Przybil I.: Teorija lитеjnih processov, Osnovnye voprosy teor. Izr. »MIR«, Moskva 1967, S-1750.
 JUS katalog jugoslovenskih standarda, 1967 g., S-1706.
 Goldfarb M.: Teplofizika metallurgičeskikh processov. Izd. »Metallurgija« Moskva 1967, S-1747.
 Visokoskorostnoe deformirovanie metallov. Moskva 1966, S-1745.
 Osnovnye ponjatija i sovremennoe metody izmerenija temperatur, »Metallurgija«, Moskva 1967. S-1740.
 Javorškij V.: Teorija processov proizvodstva stali, Moskva, 1967, izd. »Metallurgija« S-1748.
 Meljnov A.: Naučnaja organizacija truda na rabečem meste, izd. »Ekonomika« Moskva, 1967, S-1743.
 Plastičeskaja deformacija metallov i splavov. Moskva 1967, izd. »Metallurgija«, S-1733.
 Korneev N. I.: Obrabotka davleniem tugeplav. metallov i splavov. Izd. »Metallurgija« Moskva 1967, S-1741.
 Novoe v tehnologii obrabotki metallov davleniem. Vyp. 15. izd. »Metallurgija« Moskva 1967, S-1742.
 Gafaktionova N. A.: Vodorod v metalih. Moskva 1967, S-1752.
 Rževskij V. F.: Spravočnik po preoktirovanju automatičeskikh linij. Izd. »Nauka« Moskva 1966. s-1722.
 Petenko V. A.: Organizacija remonto nove službi na zavode. Izd. »Ekonomika«, Moskva 1966. s-1723.
 Sistematsko ispitivanje obradljivosti pri obradi rezanjem domaćih konstrukcijskih materijala domaćim alatima. Godišnji izveštaj, Beograd, Ljubljana 1965, s-3243.
 Obdelavnost nodularne litine. Poročilo I. Institut za strojništvo, Ljubljana 1967, s-3244.
 Hodnik J. A.: Studija poboljšanja kakovosti jekla s pomočjo radioaktivnih izotopova. Met. inšt. Ljubljana 1967, s-3245.
 Muster J. A.: Uvajanje posebnih kvalitet ponovljene opeke za jeklarne. Por. MI, Ljubljana 1967, s-3246.

J. F.

Arzenšek Bogomir

SEV-svet za vzajemno

Blokovska razdvojenost Evrope, blokovski značaj EES in delovanje Maršalovega plana so narekovali formiranje podobne integracijske oblike v socialističnih državah. S tako obravanimi cilji je formiran SEV — Svet za vzajemno ekonomsko pomoč 25. I. 1949. leta. SEV so osnovale ZSSR, Poljska, ČSSR, Madžarska, Romunija in Bolgarija. Še istega leta je k SEV pristopila Albanija, leta 1950 DR Nemčija, in leta 1962 še LR Mongolija.

V začetku obstaja SEV je bilo sodelovanje med članicami omejeno le na blagovno izmenjavo. S časom postane blagovna izmenjava in sodelovanje vse popolnejše in se tudi sama vložga SEV menja. Od posvetovalnega telesa postane meddržavni organ, v čigar pristojnost spadajo tudi koordinacija nacionalnih planov za razvoj držav članic; mednacionalna delitev industrijske proizvodnje in usklajevanje razvoja področja SEV kot gospodarske celote. Integracija bi naj zajela praktično vsa področja gospodarskega življenja držav članic s pomočjo mednacionalne delitve dela, specializacije in kooperacije v proizvodnji, usklajevanja blagovne menjave in znanstveno - tehničnega sodelovanja.

Osnovne dejavnosti programa SEV so: kar največje in najracionalejše izkoriščanje surovinskih in proizvodnih zmogljivosti vsake države članice, ki jih je uskladiti z interesni in potrebami vsega področja SEV in izgradnja močne skupne materialno-tehnične baze z odgovarjajočo specializacijo in mednarodno delitvijo dela. Program SEV zrcali ugotovitev, da ni racionalno, da vsaka država gradi in razvija celotno industrijsko gospodarstvo. V okviru mednarodne delitve dela bi naj sleherna država razvijala le tista področja, ki so ekonomsko najbolj utemeljena. Izjema je ZSSR ki razvija zaradi svoje velikosti vsa področja. Vsi odnosi med članicami pa so zasnovani na principih enakopravnosti, spoštovanja suverenosti in nacionalnih interesov, vzajemnih koristi in tovariške vzajemne pomoči.

STATUT SEV

Decembra 1959. leta so sprejele članice SEV statut in konvencijo o pravnem položaju te organizacije. Na zasedanju v Sofiji, na katerem so sprejele statut, so članice ugotovile, da je pretekla politika SEV zaslužna za racionalnejši razvoj gospodarstva in standarda, za enotnost in monolitnost področ-

ja, Zaradi tega je zaključeno, da to obliko sodelovanja še izpopolnijo in rezultat takšnih zaključkov je tudi statut, ki je preciziral nekatera vprašanja medsebojnih odnosov in mednarodni položaj te organizacije.

Poleg osnovnih ciljev in principov integracijskega sodelovanja, ki sem jih že omenil, urejuje statut tudi vrsto ostalih vprašanj in postavlja tudi organe, ki skrbe za življenie SEV.

V članstvo SEV so lahko sprejeti tudi druge države, ki sprejemajo obveznosti, ki jih predvideva statut, a te so:

- predvidevati statut, a te so:

 - da zagotavljajo izvajanje priporočil organov SEV na področjih, ki jih določa sporazum o medsebojnih odnosih;
 - da bodo nudile SEV in predstavnikom SEV pomoč v izvrševanju njihovih funkcij;
 - da bodo nudile organom SEV potrebne podatke in informacije;
 - da bodo informirale SEV o izvrševanju priporočil.

Vsaka država članica pa lahko tudi izstopi iz članstva. O takšni svoji odločitvi mora obvestiti depozitorja statuta (ZSSR), ki za tem obvesti vse ostale članice. Članstvo preneha šest mesecev po odpovedi.

Vse odločitve in priporočila SEV morajo biti v skladu z nacionalno zakonodajo in morajo biti v soglasju z zainteresirano državo. Sprejeta priporočila in odločitve se ne morejo nanašati na države, ki izrazijo svojo nezainteresiranost za določeno vprašanje. Obstaja pa možnost in pravica, da se naknadno pridružijo oz. sprejmejo priporočilo ali odločitev, ki so jo prvočno odklonile.

KRATKO O ORGANIH SEV

Najvišji organ SEV je Zasedanje sveta, ki je pristojno za vsa važnejša vprašanja kot je sprejemanje priporočil in odločitev. Redno zasedanje je dva krat letno pod predsedstvom

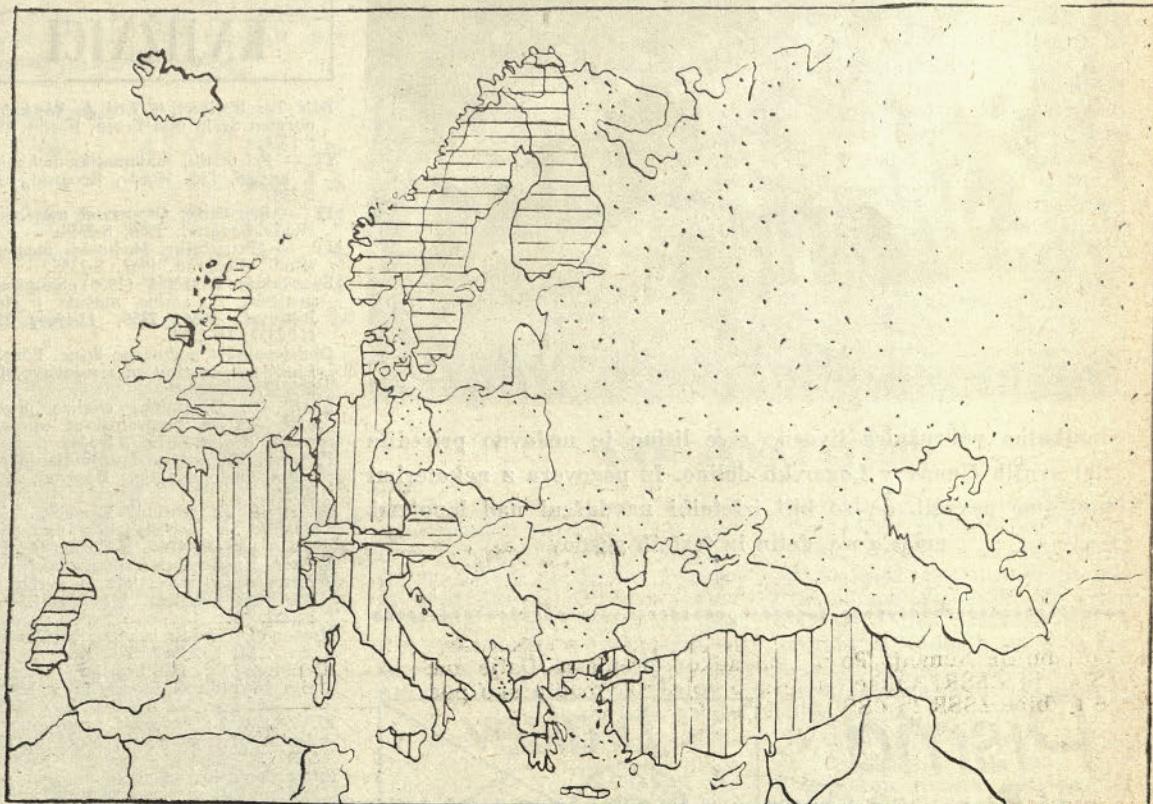
šefa delegacije države v kateri je zasedanje. Delegacije odrejajo posamezne vlade.

Najvišji izvršni organ SEV-a je Izvršni komite, ki ga tvorijo podpredsedniki vlad. Po svoji funkciji nadzira in skrbi za izvajanje priporočil in odločitev Zasedanja sveta, vodi delo ostalih organov in opravlja stalni nadzor in koordinacijo dela stalnih komisij. Posebno pomembno vlogo ima Izvršni komite v pogledu koordinacije gospodarskih planov držav članic.

Zasedanje sveta organizira in postavlja Stalne komisije, ki skrbijo za multilateralno ekonomsko in znanstveno-tehnično sodelovanje na posameznih področjih gospodarstva držav članic. Stalne komisije lahko formirajo po potrebi pomožne organe, katerih delokrog in funkcijo odreja sama komisija.

Stalno telo zasedanja SEV je Sekretariat SEV. Tvorijo ga sekretar, namestniki in ostalo po-

Zemljevid integracijske razdeljenosti Evrope

 = EES

= EFTA

 = SEV

V okviru teme »Mednarodne ekonomske organizacije« smo obravnavali doslej GATT, EES, EFTA in SEV. Za GATT smo ugotovili, da od zahodnoevrop-

skih držav ni članica samo Ir-ska, od socialističnih pa so članice Jugoslavija, ČSSR in Poljska (ki je medtem postala polnopravna članica). Razdeljenost

Evope na ostale mednarodne ekonomske organizacije (ki so seveda povsem in v vsakem pogledu različne od GATT) pa ponazarja gornji zemljevid.

ekonomsko pomoč

Arzenšek Bogomir

trebno osebje. Sedež sekretariata je Moskva. Sekretariat pripravlja poročila in ostali informativni material za Zasedanje sveta, sodeluje v pripravljanju zasedanj sveta, Izvršnega komiteja in stalnih komisij.

Nastopile so tudi razne druge težkoče, kot npr. zmanjšanje proizvodnje v nekaterih področjih, nerentabilna proizvodnja, ki je imela verižno reakcijo na tržišču SEV in podobno. Ti problemi so nastopili kot posledica nezadostnega upoštevanja tehničnih, ekonomskih in finančnih razmer. Ti negativni pojavi pa so bili še posebej boleči, ker odpade na medsebojno trgovino kar 70 % celotne blagovne menjave držav članic SEV.

Zaradi teh problemov je bila specializacija ponovno razpravljalna na posebni konferenci na nivoju strokovnjakov, ki je dala vrsto predlogov za odpravo pomanjkljivosti in za postavitev specializacije na nekatere nove, predvsem ekonomske osnove.

Probleme so povzročala tudi različna težišča in stališča med članicami SEV. ZSSR, ČSSR in DR Nemčija kot najrazvitejše države SEV želijo razvijati vso že dosedaj razvito proizvodnjo, medtem ko želijo doslej nerazvite države kot sta Romunija in Bolgarija menjati svoj doseđani položaj proizvajalcev poljedelskih proizvodov. Zaradi teh nasprotij je še dosti paralelizma v proizvodnji.

Kljub vsem težavam pa so vendar doseženi ogromni uspehi. Doslej je SEV odobril priporočila za specializacijo okrog 2000 tipiziranih strojev. Sprejete so odločbe o specjalizaciji v proizvodnji orodnih strojev, kamionov, ladjedelnštva, parnih turbin, rudarske opreme, opreme za eksploracijo in predelavo naftne, gradbene opreme, valjarske opreme, opreme papirnic, kemične industrije in prehrambene industrije.

Tako bosta npr. opremo za eksploracijo in predelavo naftne proizvajali v glavnem Romunija in ZSSR, a delno ČSSR, Poljska in Madžarska; valjarsko opremo DR Nemčija, Poljska, ZSSR in ČSSR, velike in srednje turbine ZSSR in ČSSR, manjše in srednje DR Nemčija, Poljska in Madžarska, ladijsko opremo pretežno ZSSR in Poljska, a samo nekatero Bolgarija, Romunija in Madžarska; turbogeneratorje Poljska; od 64 tipov orodnih strojev je 11 dodeljenih Poljski, od 30 vrst strojev za predelavo poljedelskih proizvodov jih je 16 dodeljenih v proizvodnjo Madžarski.

Energetski plani so postavlje-

ni do leta 1980. Na tem področju je brez dvoma največji objekt naftovod imenovan »Prijateljstvo«, ki je dolg 4500 km. Ta naftovod vodi od Urala čez ZSSR, nato pa en krak preko Poljske v DR Nemčijo, drugi krak pa preko Karpatov v ČSSR in Madžarsko. Naftovod bi naj bil gotov v letu 1970.

INDUSTRIJSKA SPECIALIZACIJA DRŽAV ČLANIC SEV

Mnoge od postavljenih nalog specializacije so bile opravljene, vendar pa so se nekatere odvijale počasneje kot je bilo predvideno.

V letu 1960 je dokončana tudi izgradnja daljnoveda, ki povezuje energosisteme DR Nemčije in ČSSR, DR Nemčije in Poljske, Poljske in ČSSR, ČSSR in Madžarske. Kasneje so bili povezani ti sistemi z energetskim sistemom Zah. Ukrajine in Romunije, a v letu 1966 še z energetskim sistemom Bolgarije.

Tudi na poljedelskem področju, kateremu je bilo posvečeno po vojnih letih premalo pozornosti, so sprejete v zadnjih letih mnoge odločitve in priporočila. Največje uspehe na tem področju je dosegla ZSSR, ki je dvignila proizvodnjo npr. pšenice od 64,3 milij. ton v letu 1960 na 74,2 milij. ton v letu 1964.

Indeks dviga vlaganj investicijskih sredstev v času od 1950. do 1964. leta (1950 je 100) držav članic SEV brez Albanije in Mongolije.

ZSSR	—	411
Poljska	—	334
DR Nemčija	—	511
ČSSR	—	306
Madžarska	—	220
Romunija	—	719
Bolgarija	—	523

Celotno področje SEV brez Albanije in Mongolije 432.

V okviru in v duhu medsebojnega sodelovanja so formirana tudi razna medsebojna podjetja kot npr. poljsko-madžarsko delniško društvo »Haldeks« za predelavo in pridobivanje premoga oz. briketiranje odpadkov premoga. Dalje mešano bolgarsko-madžarsko podjetje »Intransmaš« za projektiranje in izpopolnjevanje transportne opreme. »Agromaš« je tudi mešano bolgarsko-madžarsko podjetje za koordinirano proizvodnjo opreme za sadjarstvo, vinogradništvo in vrtinarstvo. DR Nemčija, ČSSR, Poljska in Kuba so osnovale mešano brodarsko podjetje »Kubalko«, ki opravlja ves prevoz na relaciji Kuba — evropske socialistične države.

SODELOVANJE JUGOSLAVIJE S SEV

V letu 1965 je izvršena izmenjava ratifikacijskih dokumentov o sodelovanju med SEV in našo državo. S tem je postal sporazum pravnoveljen in Jugoslavija nastopa v SEV aktivno na vseh področjih, ki so določena s sporazumom, v ostalih področjih pa kot opazovalec, s čimer se seznanja praktično s celotnim delom in življenjem SEV.

Po sporazumu je sodelovanje posebej konkretno in aktivno na področju zunanje trgovine, valutno-finančnih odnosov, na področju črne in barvne metallurgije, strojogradnje, kemične industrije, na znanstveno-tehničnem področju, na področju radiotehnike in elektronske industrije.

V ostalem veljajo za jugoslovansko sodelovanje v organih SEV ista načela kot za polnopravne članice SEV. Predstavniki Jugoslavije sodelujejo v

vseh organih, vključno na Zasedanju sveta, kadarkoli ti organi obravnavajo vprašanja, ki zadevajo medsebojni sporazum. Jugoslavijo pa lahko povabijo k sodelovanju tudi v tistih stalnih komisijah, v katerih sicer nismo aktivni sodelavci. To velja tudi za ostale organe SEV.

Naše podjetje je posebej zainteresirano na sodelovanju v Stalni komisiji za črno metallurzijo. V okviru tega sodelovanja se običajna blagovna menjava v okviru kliringa še dopoljuje z neposredno tj. vezano menjavo proizvodov črne metallurgije. Rezultat takšnega sodelovanja z ZSSR je tudi naš letošnji izvoz 3.000 ton vzmetnega jekla v ZSSR, ki bo realiziran v mesecih avgust — november 1967. Osnovni cilj tega sodelovanja črne metallurgije je prehod k specializaciji, v današnjem primarnem štadiju pa menjava event. viškov, ki so zanimivi za partnersko stran.

Geografski premiki v svetovni proizvodnji jekla

Zaradi ekonomskeh in političnih momentov proizvodnja jekla stalno narašča. Zadnja leta je prišlo do premikov udeležbe posameznih držav v celotni proizvodnji jekla.

Pred prvo svetovno vojno so države, ki danes spadajo v evropski skupni trg, bile udeležene v svetovni proizvodnji jekla s 26,4 %, 1960 z 21 %, v letu 1966 pa s 17,9 %. Delež držav Organizacije za ekonomsko

Ekspanzija kapacitet jekla držav v razvoju

Kapacitete proizvodnje jekla stalno naraščajo, kar pride posebno do izraza v državah, ki so v razvoju. V naslednji tabeli navajamo dinamiko kapacitet od 1955 do 1970 leta:

(v milij. ton)	1955	1960	1965	1970
Latinska Amerika	3	5	11	18
Afrika	2	3	4	9
LR Kitajska	3	19	14	23
Indija	2	3	8	13
Japonska	10	23	46	71
Skupno daljnji vzhod	14	46	70	111
Avstralija	2	4	6	8
Oceanija	2	4	6	8

Previdnost

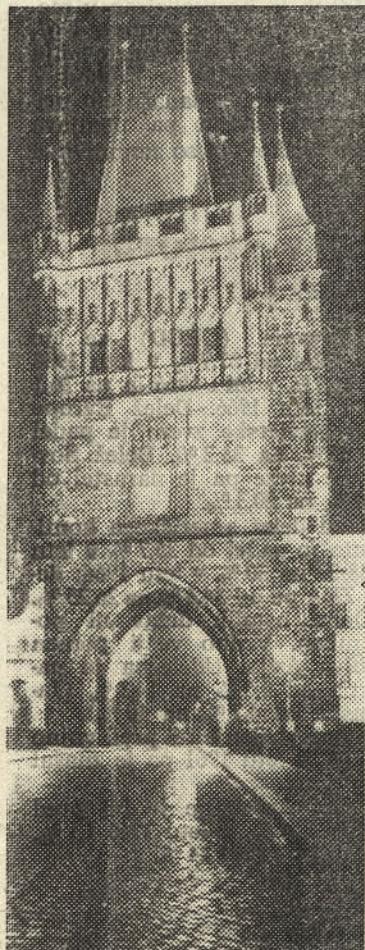
Generalni direktor neke družbe svojemu personalnemu šefu: »Preiščite vso tovarno in skušajte najti spretnega mladega in inteligentnega moža z mnogo iniciative, ki bi nekoč lahko zasedel moje mesto. In če ga najdete, ga pri priči vržite ven.

OBISK V HUTI KONEV

Konec septembra letos je Društvo inženirjev in tehnikov Železarne Štore organiziralo obisk svojih članov in nekaterih predstavnikov drugih sektorjev v Huti Konev v Kladnem na Češkem.

Potovali smo z udobnim avtobusom celjskega Izletnika preko Dravograda in Avstrije, po izredno slikoviti pokrajini Nizkih Tur, ki pa nam jo je meglijo slabo vreme. Prvi večji postanek smo imeli v koncentričskem taborišču Mauthausnu, ki že leži blizu češke meje.

Taborišče leži na planoti bližu istoimenskega mesteca in je bilo v letih 1939—1945 eno najbolj znanih nacističnih taborišč, kjer so pobili preko 120 tisoč ljudi iz vseh okupiranih

Karlov most v stari Pragi
dežel Evrope. Največ je bilo Rusov (32.000) pa tudi 13.000 Jugoslovanov je pomrlo v tem taborišču.

Danes seveda ni več tako grozljiv pogled, kot se ga spominjamo iz raznih filmskih in reportažnih zapisov iz leta 1945, saj je večina taborišča že porušenega. Vendar človeka vseeno pretrese, ko vidi taboriščne zapore, mučilnice, stopnišče snuriti po katerem so morali sestra-

dani in izmučeni zaporniki nositi po končanem delu v kamnolomu vsak svoj do 80 kg težak kamen in, če ga ni prinesel do vrha je bil ubit.

V spominskem parku so vse dežele postavile vsaka svoj spomenik in enodušno smo bili mnenja, da je jugoslovanski med najlepšimi. Pretresljiv je tudi pogled na spomenik sovjetskemu generalu, ki stoji ob vhodu v taborišče. Esesovci so ga neke zimske noči golega izpostavili ob sramotilnem stebetu in ga polivali z vodo toliko časa, da je postal ledena sveča.

Kmalu po Mauthausnu smo se približali češki meji. Večina med nami je sicer že potovala na Vzhod, vendar smo bili vseeno radovedni, saj je češkoslovaška meja znana po svoji rigoroznosti. To je razumljivo, saj je potisnjena najdalj na zahod in zato najbolj interesantna za razne nelegalne komunikacije. Pričakovanja nas niso izneverila, saj je zavarovanje meje s tremi različnimi pasovi res tako, da dvomim, če je nelegalen prehod možen. Poleg visoke žične ograje pod napetostjo je tudi širok pas zorane zemlje ob vsej dolžini meje, ki ga vsak dan prevlečejo z bramami, tako da se pozna vsaka stopinja.

Klub vsemu smo hitro opravili vse formalnosti na meji in bili v dobrì uri v znanih Čeških Budejovicah. Kdor je prebiral Haškovega Švejka, se jih dobro dobro spominja, saj so bile ena osrednjih točk slovite Švejkove anabaze. Tu smo tudi prvič poskusili češko pivo, ki pa, moram priznati, ni opravičilo svojega slovesa. Seveda smo šele pozneje spoznali, da je velika razlika v kvaliteti različnih čeških piv. Mislim, da nam bo vsem ostalo dolgo v spominu odlično črno pivo, ki smo ga pili »Pri Fleku v Pragi.«

Pozno zvečer smo skozi Prago prišli v Kladno, kjer leži znana češka jeklarna Poldi in Huta Konev, ki smo jo prišli obiskat.

Sprejem je bil nadvse prisčen, vendar še precej uraden, ker je bilo to prvo srečanje med nami.

Naslednjega dne smo si razdeljeni v grupe ogledali železarno. Huta Konev je po vojni združena z jeklarno Poldi v enotno podjetje. Ker je Poldi proizvajalec plremenitih jekel, ki proizvaja precej tudi za obozitev, nam pač ogled ni bil omogočen, kar je razumljivo. Sama Huta Konev (ime je dobila po sovjetskem maršalu Konjevu, ki je vodil operacije za osvoboditev Češkoslovaške v drugi svetovni vojni) je precej staro podjetje, saj je začela

gradnjo v polovici prejšnjega stoletja. Proizvodni program je skoraj v celoti podoben programu Železarne Zenica, le kapacita je nekoliko manjša (nekaj nad 500.000 ton jekla).

V sestavi podjetja je koksarna, ki proizvaja metalurški koks v glavnem za lastno uporabo in kot stranske produkte amoniak, amonsulfat, surov benzoil in naftalin. Imajo tri visoke peči s kapaciteto 500 ton, v katerih proizvajajo surovo železo za Thomasove konventorje, SM oziroma elek. peč. Surovine so kot že omenjeno, lastni koks, rude pa dobivajo deloma iz lastnih rudnikov, delno krivoške rude (SSSR) in del iz Sudana. Jeklarna ima štiri 25—30 tonske Thomasove konventorje, pet 35—40 tonskih SM peči in 30—40 tonsko elektroobločno peč. Valjarna je tipična profilna valjarna za masovna jekla. V sestavi železarne je še jeklolivarna.

Pri ogledu podjetja so nam bili na razpolago najboljši strokovnjaki, ki so radi pojasnjevali tudi najmanjše detajle. Seveda pa je čas 4 ure za takoj veliko podjetje zelo pičel in si je ogledal vsak samo tisto kar ga je najbolj zanimalo.

Po kosilu so nam gostitelji priredili izlet na 30 km oddaljeni Karlštejn. To je eden najstarejših in najbolj znatenih gradov na Češkem, ki je skoraj v celoti ohranjen. Zgradil ga je Karl IV. Luksemburški, sredi 14. stoletja, kot svoj sedež. Karl IV. je bil najmogočnejši češki kralj, saj je bil obenem tudi rimsko-nemški cesar. Znan je po Zlati buli, s katero je Češka prvič postala samostojna država. Za Češko ima velike zasluge, saj je v tem času dosegla velik gospodarski in kulturni napredok in bila nekak evropski

ski center. Zgradil je tudi najstarejšo univerzo v Srednji Evropi (l. 1348), v Pragi.

Zvečer istega dne smo doživeli še eno prijetno presenečenje, ko so nas gostitelji peljali v Opero, kjer smo poslušali Dvoržakovo Rusalko in to na najimenitejših sedežih (takrat smo postali zaskrbljeni, kako bo naš DIT s svojimi skromnimi sredstvi lahko enakovredno povrnil gostoljubje). Po operi pa smo obiskali znano pivnico »Pri Fleku«. Ob dobrì večerji in neizmernih količinah odličnega črnega piva so padle vse pregraje. Po dobrì uri nismo več vedeli kdo je Čeh, kdo Jugoslovan. Vsevprek se je pelo v pilo, in da smo dobro peli, je dokaz aplavz slučajnih gofov in pa to, da so nam že po odloču prinesli k avtobusu v slovo steklenice vina.

Naslednjega dne smo si ogledali rudarsko vas Lídice, ki so jo Nemci leta 1942 iz maščevanja zaradi likvidacije režis-protektorja Heydricha, ki so ga sredi Prage likvidirali češki rodoljubi, popolnoma porušili, vse moške postrelili, ženske in otroke pa internirali. Danes je na tem mestu spominski park in velikaški spomenik, Lídice pa so nanovo zgrajene. Od tu smo krenili na ogled Prage z znamenitim rotovžem in Hradčani. Zvečer smo na poslovilni večerji izmenjali še vtise in se pogovorili o nadalnjem sodelovanju. Dogovorili smo se predvsem o strokovnem sodelovanju z izmenjavo izkušenj preko praks in tehnične literature, na drugi strani pa tudi o izmenjavi počitniških kapacetetov, o čemer pa kdaj drugič.

Mislim, da bom izrazil mnenje vseh, da je bil obisk izredno prijeten in koristen.

Inž. Janez Barborič

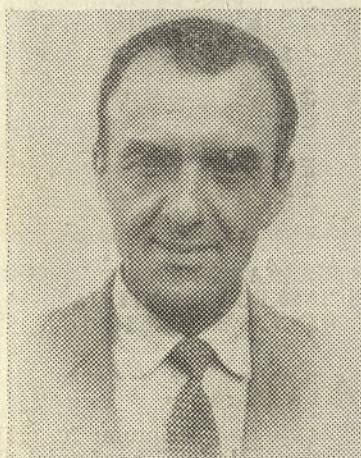
Grad Karlštejn, ki ga je sredi 14. stol. zgradil češki kralj Karel IV

UMRLI ČLANI DELOVNE SKUPNOSTI

Mirko Kerštajn

V četrtek, dne 2. novembra popoldne se je na teharsko kopališče zgrnila velika množica ljudi, da se poslovi od prijatelja, sodelavca in dobrega tovariša, znanega jeklarskega delovodje, ter navdušenega športnika, Mirka Kerštajna. V prelepo jesensko popoldne so odjeknili zvoki žalostink...

Mirko Kerštajn je bil rojen na Jesenicah, kjer je končal osnovno in obrino šolo, se zaposlil v Železarni Jesenice, kjer je delal vse do svojega prihoda v Štore. V Štore je pokazal svoje sposobnosti kot vodja vli-

vališča in vodja topilnice, kot visokokvalificirani jeklarski delavec. V vseh povojnih letih so štorski železarji premagali mnogo težavnih nalog in si priborili mnogo pohval in priznanj. Med tistimi, ki so imeli pri teh uspehih največ zaslug, je bil tudi Mirko Kerštajn, saj so ga šteli med najboljše udarne v državi in ga najdemo na zboru udarnikov v Zagrebu v skupini z legendarnim Alijo Sirotanovićem.

Mirko Kerštajn je vedel, da si je treba po trudnopolnem delovniku v tovarni poiskati v prostem času zdravega in krepilnega razvedrila. Zato je rad zahajal v telovadnicu, nastopal je v članski vrsti in zlasti rad vlival poguma mladim članom Partizana. Pozneje se je vključil v kegljaško sekcijo, kjer je deloval in tekmoval z nezmanjšano vnemo in uspehi.

Ko je pred petimi leti odhajal v pokoj, ni nikče pomislil, da bo tuš njega napadla in upognila zahrbtna bolezen. Se pred dvemi leti je stal zravnjan in čil, ko je prejemal priznanje za 50-letno vzgledno in uspešno delovanje v telesni vzgoji in športu. Nihče takrat ni mogel slutiti, kako kmalu se bo no moral posloviti od njega. V

trajnem spominu bomo ohranili moža vzravnane drže in odločne moške besede, dobrega strokovnjaka železara, dobrega prijatelja, vzglednega telovadca in športnika — Mirka Kerštajna.

—R. U.—

Jeršič Bernard

Čeprav živimo v času polnem presenečenj in negotovosti, v času, ko poslušamo in čitamo same vznemirljive vesti, zastane človeku beseda, ko izve, da je izgubil dolgoletnega tovariša, sodelavca, mladega in še mnogo obetajočega človeka. Ne samo valjarji, vsi, ki smo poznali Bernarda JERŠIČA, smo se zdrznili ob novici, da se je težko ponesrečil. Onemeli smo, ko je prispeala vest, da nam ga je smrt iztrgala iz naših vrst. Kako kruto je življenje! Bernard Jeršič se je pred 34 leti rodil v kraju, kjer je bila doma revščina, kjer je bilo zaradi brezposelnosti pomajkanje vsakdanji pojavi. Loka pri Žusmu je imela malo stika z ostalim svetom. Odmaknjena od industrijskih središč je poznala samo skrb za skromen zaslužek pri gozdarskih delih. V takih razmerah je odrasel malo Bernard, ko je že prihrumel nad našo deželo vojni vihar in se je beda zlasti na podeželju še stopnjevala. Po vojni se je mladi Bernard zaposlil najprej kot pomožni zidarski delavec v Celju, od 4. maja 1949 pa je delal v našem podjetju in se marljivo strokovno izpopolnjeval, sprva pri prometu, kjer je bil premička, pozneje pa v valjarni, kjer je zaradi prizadevnosti in vedenosti pri delu zasedel že VK delovno mesto prestegacha. Ustvaril si je družinico in topel dom, pokazal, kako vzgledno skrbi za družino, kako skrben oče in soprog je, saj je hotel svojemu otroku oskrbeti lepo življenje, ko se je še živo spominjal bede iz svojih mladih let. Bolna žena je potrebovala posebno skrb in nego in Bernard se ji je posvetil z vso skrbjo in ljubezni. In tako bi potekalo življenje v tem družinskem gnezdecu še naprej. Pa je posegla vmes kruta usoda: oče, mož, skrben hranilec je po nesrečnem naključju iztrgan iz družinskega kroga in iz kroga svojih sodelavcev in prijateljev. Ostane nam le brisko spoznanje, da se je treba pomiriti z izgubo spoštovanega in cenjenega člana kolektiva, ki ga bomo vsi ohranili v najlepšem spominu, globoko sočustvujoci z družino in sorodniki.

R. Uršič

Betka Gregorin

V globoki žalosti smo sklonjeni, nemi in presunjeni obstali pred krsto naše predrage Elizabete GREGORINOVE. Dolga, zavratna in muke polna bolezni je izpila moč in po skoraj triletnem trpljenju pretrgala nit življenja.

Rojena pred 45 leti v spoštovani Gajserjevi hiši na lepi Ranci ni imela lahke in brezskrbne mladosti. Ena izmed petero otrok, na malem posestvu, oče majhen obrtnik in dolga leta gospodarske krize — to je bilo okolje njene mladosti, ki pa jo je ožarjala velika ljubezen staršev in otrok med seboj. Bila je neizmerno vesel otrok, ki se je umsko že v ljudski šoli kaj hitro uveljavil. V dekliških letih

še bolj razvila. Kmalu se je dvignila nad svojo okolico, iz lastnih moči si je priborila diplomo učiteljice za otroški vrtec, postala učiteljica te stroke v Litiji in bila vsa srečna med otroki.

Po poroki se je preselila s svojim možem v Štore in tam storila v službo v Železarno. Tak je okvir njenega zunanjega življenja.

Kakšno pa je bilo njen no-tranje, duševno življenje vedo vsi, ki so imeli priliko priti z njo v stik. Razdajala se je v ljubezni do rojstne hiše, svojih staršev, sestra in bratov, bila ljubeča in vdana žena svojemu možu, skrbna in dobra mati svojemu sinu. Pri vsem tem pa ni zanemrjala stikov z družbo, ni pozabljala svojih znancev in prijateljev. V njeni hiši v Srečah, na kateri je visela s strastno ljubezijo kmečkega otroka, je bilo doma pravo slovensko gostoljubje. Vsakdo ji je bil dobrodošel gost. Sem, v svojo hišico je prihajala ob vsaki priliki uživat mir podeželja, tu se je z vso ljubezijo posvečala vinogradu in vrtu, predvsem pa rožam. »Tu je moj raj, moje veselje!« je imela navadno govoriti. In tu je posedala ob tihih večerih ter poležavala, ko je je pritiskala boleznen.

V Železarni Štore je službovala od 1. junija 1948 do 4. septembra 1959, ko je bila invalidsko upokojena. Poznali smo jo kot živahnino, odkrito in nadarenjo sodelavko. Zato je tem bolj težko doumeti, da je Betka Gregorinova za vedno odšla od nas. Vsi iskreno sočustvujemo z ozaloščenimi sorodniki pokojnice, ki jo bomo ohranili v trajnem spominu.

Prof. Jože Babšek

MEMENTO MORI

Nenehno, leto za letom, se delovna skupnost v svoji osebni sestavi nekoliko spremeni: nekateri odhajajo, iz različnih vzrokov, prihajajo pa drugi, novi ljudje. Eden izmed vzrokov odhoda je neizprosen in ne daje nobene povratnice več — smrt.

Kakor se spominjajo v družinah, svojih umrlih družinskih članov, tako se tudi naša delovna skupnost ob Dnevu mrtvih spominja svojih umrlih sodelancev in sodelavk, ki so vlagali svoje napore in prizadevanja v rast in razvoj našega podjetja, se skupno z nimi veselili uspehov in delili skupne težave, vse do trenutka, ko so sredi ustvarjalnega dela omahnili v prezgodnjo smrt, ali pa je večni senj zastrl utrujene oči v starosti tistim, ki so bili že upokojeni.

Ko ob Dnevu mrtvih zagorijo sveče in se polagajo venci rož za njihove zadnje domove so poslednje poslovilne besede »ohranili te bomo v trajnem spominu« še prav posebno izpolnitve te objekte.

Ni nam bilo mogoče na vse grobove naših sodelavcev položiti rož in prižgati sveč v njihov spomin. Zato pa naše misli niso nič manj pri njih. Namesto rož na grobove v počastitev njihovega spomina je letos naša sindikalna organizacija iz sklada vzajemne pomoći za pogrebe poklonila skromen dar Zvezne slepih v Celju.

J. F.

